8. bekkjarnámskrá

Skólanámskrá Áslandsskóla

Skólaárið 2018- 2019

Skólanámskrá Áslandsskóla.
Útgefin 2018.
Skólanámskrá er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla.
© Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar

Útgáfustaður: Hafnarfjörður.
Ábyrgð: Leifur S. Garðarsson (skólastjóri Áslandsskóla)

Útgefandi: Áslandsskóli (Hafnarfjarðarbær)
Kríuás 1
221 Hafnarfjörður

netfang: aslandsskoli@aslandsskoli.is
veffang: http://www.aslandsskoli.is

FORMÁLI

Skólanámskrá hvers grunnskóla er gefin út í samræmi við lög um grunnskóla frá 2008 og ákvæði í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta frá árinu 2011 og greinahluta frá árinu 2013. Sú skólanámskrá sem hér birtist er að auki samhæfð fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar. Í því felst að skólanámskráin hefur sömu uppbyggingu í öllum grunnskólum hvað efnisyfirlit (röðun), form (umbrot) og snið (efnisþættir) varðar en inntakið sjálft er ákvörðun hvers skóla – í samræmi við aðalnámskrá. Tilgangur þessa er bæði að auka fagmennsku í útgáfu skólanámskrár og að auðvelda yfirsýn skólanámskráa einstakra skóla innan Hafnarfjarðar, t.d. að koma í veg fyrir að efni vanti í þær og auðveldara sé að bera þær saman. Þrátt fyrir sameiginlegt form og efnisyfirlit er meginatriði skólanámskrárinnar sérstaða skólans sem kynnir þar áherslur sínar um nám og kennslu nemenda í samræmi við þá ábyrgð sem hann hefur samkvæmt lögum og reglugerðum.

Þótt skólanámskrá hvers skóla eigi að birta „sérstöðu“ hans er slíkt þó ekki einhlýtt. Þar sem aðalnámskrá grunnskóla birtir sameiginlega sýn um skólastarf á Íslandi þarf skólanámskrá hvers skóla einnig að endurspegla slíkt. Í ákveðnum tilvikum getur skólakerfið í Hafnarfirði sameinast um ákveðna samhæfingu í inntaki skólastarfsins í öllum skólum. En í flestum tilvikum er það hvers skóla að skilgreina eigin útfærslu á skólastarfinu, innan ramma aðalnámskrár, sem marki sérstöðu skólans og hans sérstöku aðstæður.

Skólanámskrá samanstendur af tíu bekkjarnámskrám í heildstæðum grunnskóla. Þetta plagg er ein bekkjarnámskrá og skiptist í inngang (saga skóla) og þrjá meginhluta auk viðauka. I. hluti kynnir menntastefnu skólans sem hefur að geyma þær helstu atriði sem skólinn leggur áherslu á í framkvæmd skólastarfsins II. hluti kynnir skipulag og sameiginlega þætti í starfsemi viðkomandi bekks/árgangs. III. hluti er kynning á námssviðum og námsgreinum sem eru hluti náms og kennslu í viðkomandi bekk. Viðauki er loks með upplýsingar og viðmið um gerð skólanámskrárinnar og kynnir uppbyggingu hennar. Viðaukinn er sameiginlegur fyrir alla grunnskóla bæjarins.

Hlutverk skólanámskrár er að veita upplýsingar um áætlaða framkvæmd skólastarfs í grunnskólanum með áherslu á það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram í viðkomandi árgangi (þetta plagg sem ein bekkjarnámskrá). Hún er þannig leiðarvísir um skólastarfið og gefur til kynna að hverju er stefnt í skólastarfinu, þ.e. að hvaða hæfni er stefnt að nemandi nái á hverju námssviði, og fer fram í einstökum námsgreinum. Framkvæmdin sjálf, þ.e. hið daglega skólastarf, er þannig stöðug viðleitni til að ná ætlaðri stefnu þar sem ábyrgðin á framkvæmdinni er sameiginleg hjá skólayfirvöldum, starfsfólki skóla, foreldrum og nemendum með vissri verkaskiptingu og mismunandi ábyrgð í skólastarfinu. Til að framkvæmdin verði í samræmi við stefnuna þurfi allir aðilar að taka ábyrgð sína alvarlega.

Samhliða skólanámskrá er gefin út starfsáætlun skóla sem þarf að lesast samhliða skólanámskránni til að hún skiljist til fullnustu og fái fullt samhengi. Munur skólanámskrár og starfsáætlunar er ákvarðaður í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta, (2011, bls. 64-65). Hafnarfjörður er með eigin áherslur um samspil skólanámskrár og starfsáætlunar.

Þessi formáli er sameiginlegur fyrir allar skólanámskrár, þ.e. námskrár allra bekkja, allra grunnskóla í Hafnarfirði sem starfræktir eru af bæjaryfirvöldum.

EFNISYFIRLIT

Formáli
Efnisyfirlit

Saga Áslandsskóla og starfsemi frá upphafi

I. Menntastefna skólans

II. Skólastarf 8. bekkjar

1. Samantekt kennslu árgangs

2. Áherslur grunnþátta menntunar í árganginum

3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn

4. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs

III. Námssvið og námsgreinar

Lykilhæfni

Hæfniviðmið lykilþáttanna fimm og matskvarðalýsingar fyrir A-D kvarða

1. Íslenska, íslenska sem annað tungumál og íslenskt táknmál

***A. Íslenska*:**

1.1. Talað mál, hlustun og áhorf
1.2. Lestur og bókmenntir
1.3. Ritun
1.4. Málfræði

2. Erlend tungumál

2.1. Enska
2.2. Danska og önnur Norðurlandamál

3. List- og verkgreinar

A. Listgreinar:

3.1. Sviðslistir (dans og leiklist)
3.2. Sjónlistir (myndmennt)
3.3. Tónmennt

B. Verkgreinar:

3.4. Heimilisfræði
3.5. Hönnun og smíði
3.6. Textílmennt

4. Náttúrugreinar

4.0. Náttúrufræði
4.1. Eðlis- og efnavísindi
4.2. Jarð- og störnufræði
4.3. Lífvísindi
4.4. Umhverfismennt

5. Samfélagsgreinar

5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði
5.2. Jafnrétti og lífsleikni
5.3. Landafræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði

6. Skólaíþróttir

6.1. Íþróttir
6.2. Sund

7. Stærðfræði

7.0. Stærðfræði
7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar
7.2. Tölur, reikningur og algebra
7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi

8. Upplýsinga- og tæknimennt

8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

VIÐAUKI. Kynning og viðmið grunnskólastarfs í Hafnarfirði í skólanámskrá

A. Skólanámskrá og viðmið

B. Viðmiðunarstundaskrá og viðmið C. Menntastefna skóla og viðmið D. Gunnþættir menntunar og viðmið E. Námssvið, námsgreinar og viðmið F. Hæfni (námshæfni og lykilhæfni) og viðmið G. Námsmat, matskvarðar og viðmið

Lokaorð

Saga skóla og starfsemi frá upphafi

Áslandsskóli er staðsettur í Hafnarfirði í Kríuási 1. Þar eru yfir 500 nemendur í skólanum og um 60 starfsmenn.
Áslandsskóli tók til starfa haustið 2001 og var þá rekinn af Íslensku menntasamtökunum. Skólinn var þá einkaskóli og rekinn í tilraunaskyni samkvæmt heimild í grunnskólalögum. Í upphafi voru um 100 nemendur í skólanum frá 1. – 7. bekk en hefur vaxið jafnt og þétt með hverfinu og er nú heildstæður skóli frá 1. – 10. bekk. Haustið 2002 urðu breytingar á rekstri skólans og tók Hafnarfjarðarbær við stjórnun hans 19. september. Núverandi skólastjóri, Leifur S. Garðarsson kom til starfa nóvember 2002 og Unnur Elfa Guðmundsdóttir, núverandi aðstoðarskólastjóri, í janúar 2003. Tveir deildarstjórar starfa við skólann, Hjördís Jónsdóttir, deildarstjóri 1.-5. bekkja og Kristín Jóna Magnúsdóttir, deildarstjóri 6.-10. bekkja.
Skólinn hefur vaxið hratt og um haustið 2012 komu þrjár færanlegar kennslustofur á skólalóðina en þrátt fyrir það er skólinn fullsetinn og þörf er á viðbyggingu.
Fastir liðir í starfi skólans eru m.a. morgunstundir, menningardagar, upplestrarkeppni, og ratleikur, íþróttadagur, samstarf við félagsstarf eldirborgara og skreytingardagur.

Skólastjórar Áslandsskóla frá upphafi

- *Leifur S. Garðarsson, nóvember 2002 – - Erla Guðjónsdóttir, september – nóvember 2002 - Skarphéðinn Gunnarsson, júlí – september 2002*
- *Áslaug Brynjólfsdóttir, september 2001 – júlí 2002*
- *Kristrún Lind Birgisdóttir, janúar – júlí 2001*

Skólinn er í leiguhúsnæði sem FM-Hús á og rekur. Hafnarfjarðarbær leigir húsnæðið og hefur gert samning til 25 ára.

I. Menntastefna skólans

Menntastefna skóla er grunnstefna skóla og felur í sér á allar stefnuáherslur skólans í einni stefnu og skal birtast í skólanámskrá (aðalnámskrá 2011, bls. 64). Menntastefna skólans er sett fram á grundvelli sjónarmiða á aðalnámskrá grunnskóla þar sem kjarni hennar skulu vera sex grunnþættir menntunar (heilbrigði og velferð, jafnrétti, lýðræði og mannréttindi, læsi, sjálfbærni og sköpun). Meginatriði í menntastefnu skóla eru megináherslur skólastarfsins sem skilgreina má í gegnum margvíslega stefnuþætti um „stefnu skólans, gildi, uppeldis- og kennslufræðilega stefnu og kennsluhætti“ (aðalnámskrá grunnskóla 2011, bls. 66).

Menntastefna skóla er þannig aðgreind frá (1) menntastefnu ríkisins en aðalnámskrá grunnskóla er þá birtingarmynd hennar á hverjum tíma og (2) menntastefnu sveitarfélagsins sem er skólastefna bæjarins.

Stefna skólans

Stefna skólans er byggð á menntastefnu sem birt er í Aðalnámskrá grunnskóla 2011, en sú stefna er reist á sex grunnþáttum menntunar og einnig á Menntastefnu Hafnarfjarðarbæjar frá 2009

Yfirheiti skólastefnu Áslandsskóla

Hornstoðir skólans:

- Vinna allt framúrskarandi vel
- Vinna með allar dygðir
- Þjónusta við samfélagið
- Hnattrænn skilningur

Hlutverk Áslandsskóla

Í Áslandskóla vinnur metnaðarfullt starfsfólk sem hefur það að leiðarljósi að vinna framsækið starf. Áhersla er lögð á framþróun og kennarar leita sífellt eru samvinna, ábyrgð, tillitssemi og traust og eru þau höfð að leiðarljósi í öllu starfi skólans. Nemendur eru hvattir til þess að taka ábyrgð á eigin námi og hegðun og unnið er markvisst að því að að efla skapandi hugsun og auka viðsýni. Mikið áhersla er lögð á að öllum líði vel og að hver einstaklingur fái að njóta sín á eigin verðleikum. Nemendur eiga að koma vel fram við hvort annað og bera virðingu fyrir umhverfi sínu. Stefnt er að því að útbúa nemendum nýrra leiða til þess bæta kennslu og efla nemendur í þekkingarleit sinni. Yfirheit skólans öruggt og skapandi námsumhverfi þar sem nemendur eru hvattir til þess að vera virkir nemendur í eigin námi.

Áherslur Áslandsskóla

Áslandsskóli er staðsettur í útjarði Hafnarfjarðar og er stutt að fara út í ósnortna náttúruna sem nýtist bæði í leik og í starfi. Í gegnum árin hefur skólinn skapað sér sín sérsvið og má þar nefna einna helst morgunstundir sem eru hluti af lífsleiknikennslu. Morgunstundir eru haldnar reglulega á sal skólans þar sem ýmist nokkrar bekkjardeildir koma saman eða allur skólinn. Þar koma nemendur saman og sýna þau verk sem þau hafa unnið að í skólanum ásamt ýmsum skemmtiatriðum. Við undirbúning atriði eru ákveðnar dygðir hafðar að leiðarsljósi og fá nemendur þjálfun í framsögn og tjáningu. Í lok hverrar morgunstundar syngja nemendur skólasönginn.

Lífsleikninám er stór þáttur í skólastarfi Áslandsskóla. Það byggir á fjórum hornstoðum skólastefnunnar. Mikilvægt er að hafa í huga að allar námsgreinar og skólastarfið í heild fela í sér lífsleikni. Markmið lífsleiknináms er að nemendur efli með sér sjálfsþekkingu, jákvæð lífsviðhorf, áhuga og hæfileika til að njóta sín í námi og starfi. Þessum þáttum er sinnt jafnhliða vinnu með skólastefnuna, hún byggir á umfjöllun um dygðir í ljósi mannræktar sem eflir skilning meðal fólks og hvetur til óeigingirni og hjálpsemi.

Aukin áhersla er á erlend tungumál og hefur skólinn frá fyrsta starfsári kennt ensku frá fyrsta bekk og dönsku frá fimmta bekk. Alþjóðlegt samstarf, Cominus og Nordplus, hefur skipað fastan sess í stafi skólans síðast liðin ár.

Í mars á hverju ári eru haldnir Menningadagar. Þá er starfið brotið upp með ýmsum hætti í eina viku og endað er á opnu húsi þar sem gestum og gangandi er boðið að koma og skoða afrakstur vinnunnar. Nemendur sýna verk á sal, skólastofur eru opnar og 10.bekkur rekur kaffihús sem nýtur mikillar vinsældar.

List og verkgreinum hefur ávallt verið gert hátt undir höfði og eru sérgreinakennarar í öllum greinum. Kennslan fer fram í lotum sem felst í því að nemendur mæta 3x í viku samfellt í 6 vikur í hverja grein. Skólafatnaður hefur verið hluti að skólanum frá upphafi. Nemendur í yngri og miðdeild klæðast buxum, bol og flíspeysu en unglingar peysu. Skólafataði er ætlað að efla samkennd hjá nemendum og draga úr samanburði milli nemenda.

Markmið með kennslu í Áslandsskóla eru m.a. eftirfarandi:

- að skólinn marki sér sérstöðu varðandi góðan námsárangur, vönduð vinnubrögð og almenna vellíðan nemenda.
- að efla alhliða þroska bókvits, verkvits og siðvits nemenda.
- að skólinn þrói mælikvarða til að meta nám og önnur mikilvæg atriði skólastarfs.
- að hafa að leiðarljósi fjölbreytta og sveigjanlega kennsluhætti, samþættingu námsgreina, skapandi og lifandi skólastarf.
- að starfs-, náms- og leikumhverfi skólans verði hlýlegt og vistlegt.
- að samstarf skóla og heimila sé traust og með jákvæðum hætti.
- að foreldrar verði virkir þátttakendur í skólasamfélaginu og vel upplýstir um starfsemi skólans.
- að búa nemendur undir virka þátttöku í samfélaginu og fjölskyldu- og atvinnulífi.
- að þróa samstarf og efla samvinnu milli eldri borgara og nemenda skólans.
- að nýta hið stórbrotna umhverfi Áslandsskóla til kennslu.

Grunnþættir menntunar

Grunnþættir menntunar eru sex talsins og hér fyrir neðan er sú stefna sem skólinn setur fram um þessa þætti.

Tilgangur: „*Að undirstrika meginatriði í almennri menntun og stuðla að meiri samfellu í öllu skólastarfi.*“ (Aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 14).

Frekari áherslur um grunnþætti menntunar í stefnu skólans varðandi áherslur við einstaka grunnþætti menntunar eins og þeir eru skilgreindir í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 13-24) birtast hér á eftir. Þar samhæfir skólinn fræðslu um forvarnir og ferla sem henni tengist við grunnþætti menntunar, í samræmi við starfsviðmið fræðsluþjónustunnar um forvarnir og gefið er út í sérstöku plaggi sem er til leiðbeiningar fyrir hvern grunnþátt.

HEILBRIGÐI OG VELFERÐ

Heilbrigði byggir á andlegri, félagslegri og líkamlegri vellíðan, eða **AFL**. Skólinn vinnur að því að skapa jákvæðan skólabrag og heilsueflandi umhverfi þar sem markvisst er hlúð að þroska og heilbrigði frá

ýmsum hliðum. Helstu þættir heilbrigðis sem leggja þarf áherslu á eru: jákvæð sjálfsmynd, hreyfing, næring, hvíld, andleg vellíðan, góð samskipti, öryggi, hreinlæti, kynheilbrigði og skilningur á eigin tilfinningum og annarra.

Áherslur Áslandsskóla

Markviss eru unnið að því að efla þessa þætti í gegnum allt skólastarfið, bæði með beinni kennslu eða samtvinnað öðru námi þar sem þeir eru grunnur þess að nemendur geti stundað nám sitt af öryggi.

Þættir í skólastarfinu sem miða að heilbrigði og velferð:	
Árlegir viðburðir í skólanum	***Viðburðir sem skólinn tekur þátt í***
Ratleikur 1.desember	Skólahreysti
Útileikjadagur að hausti	Hafnarfjörður á iði
Íþróttadagur að vori	Norræna skólahlaupið
Útikennsla	Samgönguvika
Gönguferði	Vinavika
Vettvangsferðir	Göngum í skólann
Útivistarval í unglingadeild	
Fastir liðir í skólastarfi	
Heitur matur 5 x í viku	
Mjólk með mat 2x í viku	
Heimilisfræðikennsla	
Íþróttatímar 2x í viku	
Sundtímar 1x í viku	
Lífsleiknikennsla 1x í viku	
Sælgæti og gos bannað.	

JAFNRÉTTI

Jafnrétti er margþætt hugtak og nær m.a. til eftirfarandi þátta: aldurs, búsetu, fötlunar, kyns, kynhneigðar, litarháttsins, lífsskoðana, menningar, stéttar, trúarbragða, tungumáls, ætternis og þjóðernis. Þessir þættir geta skapað mismunun eða forréttindi í lífi fólks og skal jafnréttismenntun fela í sér gagnrýna skoða á því.

Áherslur Áslandsskóla

Jafnréttismenntun í Áslandsskóla vísar til inntaks kennslu, námsaðferða og námsumhverfis. Á öllum skólastigum skulu nemendur fá fræðslu um jafnréttismál með umburðarlyndi og víðsýni að leiðarljósi. Áhersla skal lögð á að allir nemendur eigi sem víðtækasta og jafnasta möguleika til náms og geti tekið fullan þátt í starfinu. Einnig er mikilvægt að opna augu barnanna fyrir jafnræði innan nemendahópsins og áhersla lögð á að allir taki virkan þátt í að skapa skólasamfélag jafnréttis og réttlætis.

Þættir í skólastarfinu sem miða að menntun til jafnréttis:
Hornstoðir skólans
Dygðavinna

Skólaþing
Jafnréttisfræðsla á öllum skólastigum
Brúðuleikhúsið „Krakkarnir í hverfinu“ heimsækir árlega nemendur í 2. bekk

LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI

Lýðræðis- og mannréttindamenntun byggir á gagnrýnni hugsun og ígrundun um grunngildi samfélagsins. Forsenda lýðræðis er samábyrgð, meðvitund og virkni einstaklingsins. Í lýðræði er borin virðing fyrir réttindum, heilbrigði og þroskamöguleikum hvers og eins. Allir hafa rétt til að vera eins og þeir eru án þess að gengið sé á rétt hvers og eins. Skólum ber að rækta það viðhorf að samfélagið eigi að vera lýðræðislegt og einstaklingarnir gagnrýnir og með framtíðarsýn. Í lýðræði taka einstaklingar afstöðu til siðferðilegra álitamál og virkan þátt í mótun samfélagsins. Lýðræði í skólastarfi er þegar viðfangsefnin og aðferðir námsins taka tillit til áhuga nemenda og ábyrgðar þeirra á eigin námi.

Áherslur Áslandsskóla

Í Áslandsskóla er lögð áhersla á að kenna lýðræði sem og að viðhalda lýðræði í skólastarfinu. Nemendur eiga að fá tækifæri til reifa skoðanir sínar um ýmis álitamál og rökræða á gagnrýnan hátt. Einnig skulu þeir fá tækifæri til að hafa áhrif á námsumhverfi sitt, t.d. með vali á viðfansefnum eða leiðum að markmiðum,úrvinnsluformi og námsmati.

Þættir í skólastarfinu sem miða að menntun til lýðræðis og mannréttinda:
SMT - skólareglur
Hættu, gaktu, segðu frá
Lausnaleit
Vinna með dygðir
Skólaheiti
Bekkjafundir
Skólaþing ár hvert
Könnun um líðan
Skólapúlsinn
Nemendaráð og skólaráð

LÆSI

Læsi er kunnátta og færni sem einstaklingar þurfa til þess að geta verið virkir þátttakendur í samfélaginu. Í hefðbundnum skilningi er læsi tengt við það að skilja ritaðan texta en nú er skilgreining þess orðin víðtækari. Læsi snýst um að nota táknkerfi og miðlunartækni til þess að skapa merkingu og sú sköpun verður til vegna fyrri reynslu og kunnátta einstaklingsins. Þótt verkfærum sem nota á í kennslustofunni hafi fjölgað dregur það þó engan vegin úr mikilvægi ritunar og lesturs í hefðbundnum skilningi.

Þættir í skólastarfinu sem miða að menntun til læsis:

Leið til læsis
PALS
Sumarlestrarbingó
Stóra upplestrarkeppnin / Litla upplestrarkeppnin
Unnið frekar skólaárið 2015-2016 skv. Lestrarstefnu skólans

Áherslur Áslandsskóla

Læsi tengist öllum þáttum skólastarfs og grundvöllur þess er að nemendur geti lesið texta til gangs. Markvisst er unnið að hefðbundinni lestrarkennslu á yngri stigum. Mikilvægt er að nýta ólíka miðla en einnig er mikilvægt að nemendur nái góðum tökum á ritun og lestrartækni í hefðbundnum skilningi. Nauðsynlegt er að nemendur fái að tjá sig á ólíkan hátt t.d. með myndum og lögð er áhersla á tengingu myndmáls og ritmáls.
Læsi byggist á kerfisbundnum táknum og miðlunartækni en snýst aðallega um sköpun merkingar og það á sér stað fyrir reynslu, styrkleika og kunnáttu einstaklingsins.

SJÁLFBÆRNI

Menntun til sjálfbærni miðar að því að gera fólki kleift að takast á við viðfangsefni sem lúta að samspili umhverfis, félagslegra þátta og efnahags í þróun samfélags. Með því má segja að við skilum umhverfinu til afkomenda í ekki lakara ástandi en við tókum við því. Sjálfbærnimenntun felst í því að skapa samábyrgt samfélag.

Áherslur Áslandsskóla

Sjálfbærni byggir á þremur stoðum sem allar þurfa að vega jafnt. Í skólastarfinu er lögð áherslu á kenna nemendur um þessar þrjár stoðir og að margt smátt gerir eitt stórt. Umhverfið og náttúran umlykja allt samfélag og því nauðsynlegt að nemendur þekki, virði og skilji náttúruna. Félagslegi þátturinn byggir á skilningi á fjölbreytileika mannlífs og menningu og öllum sé gert jafn hátt undir höfði. Efnahagur tengist nýtingu á náttúruauðlindum og sanngirni í skiptingu þeirra.

Þættir í skólastarfinu sem miða að menntun til sjálfbærnis eru til dæmis:		
Umhverfi	**Samfélag**	**Efnahagur**
Draga úr pappírsnotkun	Samvinna við félag eldirborgara í Hafnarfirði	Draga úr pappírsnotkun
Hvetja til hreyfingar	Samstarf við leikskóla	Flokka pappír í hverri stofu
Flokka pappír í hverri stofu	Umræður um málefni líðandi stundar	Vinna með endurnýtanleg efni
Takmarka einnota plastumbúðir	Lífsleikni	Söfnun fyrir mæðrastyrksnefnd
Skola og flokka fernur	Góður skólabragur	Bera virðingu fyrir eigum sínum og annarra
Hreinsa til á skólalóðinni	Menningardagar	

Græða landið	Vettvangsferðir	
Vinna með endurnýtanleg efni		
Nýta nánasta umhverfi til kennslu		

SKÖPUN

Með skapandi skólastarfi er átt við að nemandi fái tækifæri til að uppgötva, njóta, örva forvitni og áhuga, virkja ímyndurnarafl og leika sér með möguleika. Kennsluhættir þurfa að vera fjölbreyttir og námsumhverfið hvetjandi svo ýtt sé undir gangrýna hugsun nemandans. Áhersla skal lögð á að við lausn viðfangsefna skiptir sköpunarferlið ekki síður máli en afrakstur verksins. Sköpun sem grunnþáttur skal ekki vera bundinn við listgreinar fremur en aðra námsgreinar.

Áherslur Áslandsskóla

Í Áslandsskóla er lögð áhersla á frumleika og frumkvæði nemenda við lausn viðfangsefna. Nemendur eru hvattir til sköpunar í þekkingarleit sinni með fjölbreyttum kennsluaðferðum, námsvali og námsmati. Nemendur fá tækifæri til þess að velja leiðir að markmiðum og skal þar áhersla lögð á vinnuferlið fremur en lausnina sjálfa.

Þættir í skólastarfinu sem miða að menntun til sköpunar:
Áhersla á leik í yngri bekkjum
Söguaðferðin - Storyline
Samþætting námsgreina
Morgunstundir
Ratleikur á fullveldisdaginn
Litla og stóra upplestrarkeppnin
List- og verkgreinar
Menningardagar
Nýting tækninnar s.s. ipadar
Þráðlaust net innan skólans
Lokaverkefni 10. bekkja
Útikennsla

Símenntun, þróunarstarf og innra mat skóla

Tilgangur: *Að stuðla að skólaþróun og færa skólanum aðferðir og tæki til að meta árangur og gæði skólastarfsins með kerfisbundnum hætti* (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 59).

Símenntunar- og skólaþróunaráætlun er áætlun skipulagsheildar Áslandsskóla til að skilgreina og ákveða hver sé nauðsynleg símenntun á starfsvettvangi á hverjum tíma, þ.e. fræðsla, ráðgjöf, handleiðsla og hvers konar námssamstarf, fyrir starfsmenn hennar í heild sinni eða einstakra hópa innan hennar. Símenntunar- og skólaþróunaráætlun nær þó ekki til einstaklinga í skólum

fræðsluþjónustunnar varðandi persónulega fagþróun og nauðsynlega símenntun þeirra í því samhengi og á grunni kjarasamninga. Sú fagþróun einstakra starfsmanna er aftur á móti skilgreind í *starfsþróunaráætlun* á grundvelli starfsmannasamtala og er nátengt verkefni.

Meginmarkmið símenntunar- og skólaþróunaráætlunar hjá Hafnarfjarðarbæ er að vinna að því að bæta hæfni skóla/stofnana til að sinna verkefnum sínum í samræmi við opinbert regluverk (lög, reglugerðir, reglur og önnur fyrirmæli), styrkja staðbundið skipulag og vinna að góðri aðlögun stofnunar að stöðugt breyttum þjóðfélagsaðstæðum.

Foreldrasamstarf, upplýsingamiðlun og mótun skólasamfélags

Tilgangur: *Að skólasamfélag (starfsfólk, nemendur, foreldrar) hvers skóla vinni vel saman að mótun skólastarfsins og þeirra umgengishátta sem eiga að einkenna samskipti innan skólans og utan* (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 69).

Foreldrasamstarf í grunnskólum Stuðningur foreldra og þátttaka þeirra í skólastarfi skiptir miklu máli fyrir námsárangur barna og líðan þeirra. Velferð nemenda verður því best tryggð í góðu samstarfi foreldra og skóla. Samkvæmt lögum skulu grunnskólar hafa starfandi skólaráð. Eins er kveðið á um að við grunnskóla skuli starfa foreldrafélag.

Um foreldrasamstarf

Markmiðið með foreldrasamstarfi er að tryggja hagsmuni nemenda með upplýsingamiðlun og samráði foreldra og skóla. Nemandinn öðlast aukið öryggi við að finna gagnkvæmt traust og virðingu milli hinna fullorðnu sem og samræmi í gildum og væntingum heima fyrir og í skólanum. Foreldrar geta leitað stuðnings hjá þjónustumiðstöðvum við lausn mála sem tengjast skólastarfi, en þar starfa meðal annarra kennsluráðgjafar og sálfræðingar. Í hverju sveitarfélagi skal í umboði sveitarstjórnar vera skólanefnd sem fer með málefni grunnskóla eftir því sem lög og reglugerðir ákveða.

Skólaráð og foreldrafélög

Í lögum um grunnskóla segir að við grunnskóla skuli starfa skólaráð sem er samráðsvettvangur skólastjóra og skólasamfélags um skólahald. Eins er kveðið á um að við grunnskóla skuli starfa foreldrafélag. Skólastjóri er ábyrgur fyrir stofnun þess og sér til þess að félagið fái aðstoð eftir þörfum. Hlutverk foreldrafélags er að styðja við skólastarfið, stuðla að velferð nemenda og efla tengsl heimila og skóla.

Samtök foreldra.

Foreldrar hafa stofnað foreldrafélög í öllum grunnskólum . Foreldrafélögin í Hafnarfirði sitja svo saman íForeldraráði Hafnarfjarðar. Svo eru til heildarsamtök foreldra í landinu sem nefnast Heimili og skóli.

II. Skólastarf 8. bekkjar

Hlutverk þessa kafla er að kynna fyrir skólasamfélaginu megináherslur í starfsemi bekkjar svo það sé upplýst um framkvæmd skólastarfs í bekknum/árganginum. Það er m.a. gert til að foreldrar geti verið virkir þátttakendur í námi barna sinna á grundvelli uppeldisréttar síns. Um leið kynna kennarar fagmennsku skólastarfsins til að sýna fram á faglegt inntak og samhengi milli bekkja/árganga um þau gæði sem stefnt er að í skólastarfinu.

Kaflanum er skipt í eftirfarandi hluta:

1. Samantekt kennslu árgangs
2. Áherslur grunnþátta menntunar
3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í árganginum
4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í árganginum
5. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs

II.1. Samantekt kennslu – Viðmiðunarstundaskrá 8. bekkur

Kennslutímar á viku skiptast í eftirfarandi námsgreinar.

Námssvið	Námsgreinar	Tímafjöldi í skóla á viku
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	1 2 1 2
2. Erlend tungumál	2.1. Enska 2.2. Danska og önnur Norðurlandamál	4 3
3. List- og verkgreinar	*A Listgreinar:* 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt *B* *Verkgreinar:* 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmennt	3
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði	3
5. Skólaíþróttir	5.1. Íþróttir 5.2. Sund	2 1
6. Samfélagsgreinar	6.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði 6.2. Jafnrétti og lífsleikni 6.3. Landafræði, saga, sam-/þjóðfélagsfræði	1 1 2
7. Stærðfræði	7.0. Stærðfræði (eða) 7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 7.2. Tölur, reikningur og algebra 7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	6
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	1
Valgreinar		4
Alls		37

II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í árganginum

– Í vinnslu skólaárið 2015-2016

Í þessum árgangi eru áherslur sex grunnþátta menntunar eftirfarandi í samræmi við stefnu skólans og samhæfir áherslum skólans um forvarnir.

Hver skóli útfærir töfluna, og annan texta eftir atvikum, í samræmi við eigin stefnu og áherslur og eyðir þessum texta.

Áherslur grunnþátta menntunar í árgangi eru sett fram í markmiðum

Grunnþáttur menntunar	**Áhersluatriði árgangs sett fram í markmiðum við einstaka grunnþætti**
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	Það er unnið með *heilbrigði og velferð* í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið: • x • x • x o.s.frv.
JAFNRÉTTI:	Það er unnið með *jafnrétti* í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið: • x • x • x o.s.frv.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	Það er unnið með *lýðræði og mannréttindi* í árganginum þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið: • x • x • x o.s.frv.
LÆSI:	Það er unnið með *læsi* í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið: • x • x • x o.s.frv.
SJÁLFBÆRNI:	Það er unnið með *sjálfbærni* í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið: • x • x • x o.s.frv.
SKÖPUN:	Það er unnið með *sköpun* í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið: • x • x • x o.s.frv.

II.3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn

Skólinn leggur áherslu á sem bestar kennsluaðstæður fyrir nemendur og starfsfólk til að skapa öryggi og vellíðan í starfi.

Útbúnar eru kennsluáætlnir fyrir hverja námsgrein að hausti og í janúar sem unnið er eftir veturinn. Í þessum áætlunum eru tilgreind öll þau atriði og sem árgangurinn leggur áherslu á.

Hér fyrir neðan eru þau náms og kennslugögn sem nemendur þurfa í námi sínu.

Námsbækur og almenn kennslugögn skóla:	• Allar nauðsynlegar náms- og kennslubækur (sjá viðkomandi námsgreinar). • Aðgangur að tölvum og hugbúnaði í skóla eftir þörfum.
Ritföng nemenda og persónuleg hjálpargögn sem nemendur þurfa að hafa/eiga á hverjum tíma:	• skólataska • pennaveski/pennabox • strokleður • lokaðan yddara • blýanta • ofl. samkvæmt innkaupalista árgangsins að hausti

II.4. Námsmat og vitnisburðarkerfi

Námsmat í Áslandsskóla er í stöðugri þróun. Markmiðið er að vera með stöðugt alhliða leiðsagnarmat í formi símats. Í því fellst reglubundið eftirlit með vinnu og árangri nemenda. Námsmatið skal vera fjölbreytt, upplýsandi fyrir nemendur og forráðamenn ásamt því að vera hvetjandi. Nemendur safna öllu námsmati í námsmatsmöppu sem fer reglulega heim með þeim og með því gefst forráðamönnum kostur á að fylgjast með framvindu námssins hjá sínu barni. Nemendur fá vitnsiburð með einkunnum og umsögnum að vori. Einkunnir eru gefnar í heilum og hálfum tölum nema í lestri. Þar er gefið samkvæmt einkunnaskala í lestri og fjöldi atkvæða er gefinn upp.

- Nemendur í 5. – 10. bekk fá einkunn og umsögn með öllum fögum nema lífsleikni en þar er gefin eingöngu umsögn.
- Nemendur í 1. – 4. bekk fá umsögn í öllum greinum ásamt lestrareinkunn

Einnig er áhersla á sjálfsmat og er Brosbók notuð í fyrsta til sjöundabekk. Með henni er leitast við að vinna á markvissan og sýnilega hátt með hornstoðir skólans, skólaheitið og dygðirnar. Markmið hennar er að draga fram og strykja jákvæða hægðu og upplýsa heimilinn um hvernig nemendum gengur að temja sér þá þætti sem Áslandsskóli hefur að leiðarljósi.
Mikilvægt er að nemendur viti fyrirfram hvaða þættir verða metnir hverju sinni og til hvers er ætlast af þeim. Mat á að enduspegla skólastarfið hverju sinni og á að vera í samræmi við skólanámskrá og Aðalnámsskrá grunnskóla.

Námshæfni – viðmið og mat
Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í íslensku í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) kvarðanum A-D til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok

skólaárs. Það er þó hvers skóla að ákveða hvort hann nýtir A-D kvarðann fyrr en í 10. bekk eða aðra matskvarða þótt hæfniviðmiðin liggi alltaf til grundvallar námsmati hverjar sem aðferðir og matskvarðar eru í einstaka skólum og bekkjum.

11. Námssvið og námsgreinar

Í þessum hluta námskrárinnar er kynnt áætlun um það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram á skólaárinu í bekknum/árganginum. Aðalnámskrá grunnskóla skiptir viðfangsefnum skólastarfsins í átta skilgreind námssvið og eitt opið (val) en hverju námssviði heyra mismargar námsgreinar. Fyrir hvert námssvið eru gefin út hæfniviðmið, námshæfni, fyrir 4., 7. og 10. í aðalnámskrá en skólar útfæra fyrir aðra árganga. Sömuleiðis er lýst áherslum í hverri námsgrein árgangs og flokkað eins og tilheyrir hverju námssviði. Megintilgangur þess er að skýra þær væntingar og áherslur sem eru í náminu svo stefnt sé að sameiginlegu markmiði í skólastarfinu sem öllum sé ljós.

Í einhverjum tilvikum fá sumir nemendur sérstakt námsefni sem hæfa þeim betur en námsefni bekkjar og fá því sína eigin námsskrá (að hluta a.m.k.) sem er nefnd einstaklingsnámskrá. Hún er utan þessa plaggs og unnin í hverju tilviki í samráði við aðstandendur viðkomandi nemenda eftir því sem við á.

Lykilhæfni

Lykilhæfni er annar hluti þeirrar hæfni sem skólastarf stefnir að samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011/2013). Lykilhæfni er almenn hæfni nemenda og er óháð einstökum námssviðum eða námsgreinum. Hún felur í sér atriði eins og virkni nemenda til að tjá sig, færni í að vinna með öðrum og taka almennt ábyrgð á eigin námi. Viðmið um lykilhæfni gefa til kynna áherslur um hæfni sem nemendur eiga að geta tileinkað yfir skólaárið. Lykilhæfni skiptist í fimm undirþætti og eru þeir nefndir lykilþættirnir fimm og skal gefið mat, einkunn, fyrir hvern lykilþátt fyrir sig. Fyrir hvern lykilþátt eru skilgreind nokkur viðmið sem lýsa getu sem nemendur eiga að vera búnir að tileinka sér í lok skólaárs. Það er ákvörðun skóla hvort lykilhæfni sé gefin fyrir árganginn í heild sinni (1x), hvert námssvið (8x) eða hverja námsgrein (um 20x) en alltaf eru sömu viðmiðin notuð.

a. Hæfniviðmið og matskvarðalýsingar út frá A-D matskvörðum

Fyrir árganginn gilda eftirfarandi hæfniviðmið um lykilhæfni sem eru sameiginleg fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar auk matskvarða fyrir hvern lykilþátt og eiga við öll námssvið bekkjarnámskrárinnar:

Lykilþættirnir fimm	**Efnisþættir með viðmiði fyrir hvern lykilþátt:** *Við lok skólaárs geti nemandi:*	**A**	**B**	**C**
TJÁNING OG MIÐLUN	• *tjáð hugsanir sínar, hugmyndir, upplýsingar og tilfinningar á skipulegan hátt með ýmsum miðlum* • *myndað sér skoðun og tjáð sig um hinar ýmsu upplýsingar og hugmyndir í skoðanaskiptum* • *notað hugtök sem tengjast umfjöllun og tjáð sig í skýru máli* • *notað fjölbreyttar aðferðir í kynningum og sýnt vandvirkni við að miðla þekkingu sinni* • *talað fyrir framan hóp um málefni, útskýrt og sagt frá*	***Af öryggi** myndað og tjáð eigin skoðanir, hugmyndir og tilfinningar í skoðanaskiptum og með ýmsum miðlum. Notað **vel** hugtök sem tengjast námi og tjáð sig **skýrt** með fjölbreytum aðferðum og af vandvirkni. Tjáð sig **mjög vel** um valin málefni.*	*Myndað og tjáð **vel** eigin skoðanir, hugmyndir og tilfinningar í skoðanaskiptum og með ýmsum miðlum. Notað hugtök sem tengjast námi og tjáð sig með fjölbreytum aðferðum og af vandvirkni. Tjáð sig **vel** um valin málefni.*	*Myndað og tjáð **nokkuð** eigin skoðanir, hugmyndir og tilfinningar í skoðanaskiptum og með ýmsum miðlum. Notað **að einhverju marki** hugtök sem tengjast námi og stundum tjáð sig með fjölbreytum aðferðum og af vandvirkni. Tjáð **sig að nokkru leyti** um valin málefni.*
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	• *spurt spurninga og notað mismunandi leiðir við efnistök og úrvinnslu verkefna* • *sett sér viðmið með leiðsögn sem eru raunhæf til árangurs* • *notað skapandi leiðir við lausn verkefna og að mistök geta leitt til nýrra lausna* • *gagnrýnt gefnar upplýsingar með rökum*	***Af öryggi** spurt spurninga og notað mismunandi leiðir við efnistök og úrlausn verkefna á skapandi hátt. Sett sér viðmið til árangurs og leitað nýrra lausna.*	*Spurt spurninga og notað mismunandi leiðir við efnistök og úrlausn verkefna á skapandi hátt. Sett sér viðmið til árangurs með leiðsögn og leitað nýrra lausna.*	***S**purt spurninga og **að einhverju leyti** notað mismunandi leiðir við efnistök og úrlausn verkefna. Sett sér viðmið til árangurs með **nokkurri** leiðsögn og leitað*
	• *fjallað af gagnrýni um afmörkuð viðfangsefni og kynnt öðrum*	*Gagnrýnt **vel** gefnar upplýsingar og fjallað af gagnrýni um afmörkuð viðfangsefni.*	*Gagnrýnt gefnar upplýsingar og fjallað af gagnrýni um afmörkuð viðfangsefni.*	*lausna. Gagnrýnt gefnar upplýsingar og fjallað af gagnrýni um afmörkuð viðfangsefni **að einhverju leyti**.*

SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	• *skilið mikilvægi sjálfstæðra vinnubragða og frumkvæðis í námi* • *gert sér grein fyrir sterkum hliðum sínum og beitir þeim í námi og starfi samhliða því að rækta jákvæða sjálfsmynd* • *unnið í hóp og tekið þátt í samskiptum við aðra í námi og félagsstarfi* • *verið virkur og fengið aðra til samstarfs* • *skilið hvað felist í að vera virkur og ábyrgur borgari í lýðræðissamfélagi* • *tekið gagnrýni og gefið uppbyggjandi gagnrýni*	*Beitt **vel** sterkum hliðum sínum í námi og sýnt sjálfstæði vinnubrögð og frumkvæði í námi. Unnið **mjög vel** í hópi, verið virkur í samstarfi og virkjað aðra til samvinnu. Verið **vel** meðvitaður um eigin ábyrgð í samstarfi, tekið og gefið uppbyggjandi gagnrýni.*	*Beitt sterkum hliðum sínum í námi og sýnt sjálfstæði vinnubrögð og frumkvæði í námi. Unnið **vel** í hópi, verið virkur í samstarfi og virkjað aðra til samvinnu. Verið meðvitaður um eigin ábyrgð í samstarfi, tekið og gefið uppbyggjandi gagnrýni.*	*Beitt **að nokkru** sterkum hliðum sínum í námi og sýnt **að vissu marki** sjálfstæði vinnubrögð og frumkvæði í námi. Unnið **nokkuð vel** í hópi. **Nokkuð** meðvitaður um eigin ábyrgð í samstarfi, tekið og gefið **að vissu marki** uppbyggjandi gagnrýni.*
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	• *tamið sér gagnrýni á mismunandi upplýsingar sem nýttar eru í námi* • *gert sér grein fyrir hvaða miðill hentar við nýsköpun, þróun og framsetningu upplýsinga og hugmynda í námi sínu* • *skilið hvað felist í siðferðislegri ábyrgð í notkun miðla og nefnt dæmi um slíkt*	*Tamið sér **mikla** gagnrýni á mismunandi upplýsingar í námi og gert sér **vel** grein fyrir hvaða miðlill hentar hverju sinni í námi. Skilið hvað felst í siðferðilega ábyrgri notkun miðla og nefnt góð dæmi um slíkt.*	*Tamið sér gagnrýni á mismunandi upplýsingar í námi og gert sér grein fyrir hvaða miðill hentar hverju sinni í námi. Skilið hvað felst í siðferðilega ábyrgri notkun miðla og nefnt dæmi um slíkt.*	*Tamið sér gagnrýni á mismunandi upplýsingar í námi sér **að vissu marki** og gert grein fyrir hvaða miðlill hentar hverju sinni í námi. Skilið hvað felst í siðferðilega ábyrgri notkun miðla.*
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	• *gert sér grein fyrir sterkum hliðum sínum og hvernig þær hafa áhrif á sjálfsmynd manns* • *skilið tilgang markmiða og lagt fram vinnuferli til að fylgja þeim eftir* • *fylgt eftir hæfniviðmiði frá upphafi til enda með leiðsögn*	*Gert sér **vel** grein fyrir sterkum hliðum sínum, skilið **vel** tilgang námsmarkmiða og lagt upp vinnuferli til að fylgja eftir hæfniviðmiði í eigin námi frá upphafi til enda.*	*Gert sér grein fyrir sterkum hliðum sínum, skilið tilgang námsmarkmiða og lagt upp vinnuferli til að fylgja eftir hæfniviðmiði í eigin námi með leiðsögn frá upphafi til enda.*	*Gert sér **að einhverju leyti** grein fyrir sterkum hliðum sínum og **stundum** skilið tilgang námsmarkmiða. Lagt upp vinnuferli til að fylgja eftir hæfniviðmiði í eigin námi með*
				*leiðsögn **að einhverju leyti**.*

1. Íslenska, íslenska sem annað mál og íslenskt táknmál

Íslenska

Viðmið um námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku	Þ	L	V
Talað mál, hlustun og áhorf:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Getið tjáð sig skýrt og áheyrilega og gert sér grein fyrir gildi góðrar framsagnar • Geti tjáð eigin skoðanir og tilfinningar og haldið athygli áheyrenda, m.a. með aðstoð leikrænnar tjáningar • Geti nýtt sér leiðbeiningar um framsögn • Geti tekið þátt í samræðum og rökræðum skv. reglum og tjáð skoðanir sínar með ýmsum hætti • Geti hlýtt á fjölbreytta íslenska bókmenntatexta, bæði forna og nýja • Geti borið saman myndefni og lesefni • Geti hlustað og tekið eftir og nýtt sér upplýsingar í töluðu máli til fróðleiks og skemmtunar, einnig notið myndefnis, upplestrar, leikins efnis og tónlistar og gert grein fyrir skoðun sinni á viðkomandi efni • Geti nýtt sér fjölmiðla, kvikmyndir og rafrænt efni • Geti átt góð samskipti þar sem gætt er að máli, hlustun, tillitssemi, virðingu og kurteisi			
Bókmenntir og lestur:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Geti lesið almenna texta af nokkru öryggi og með góðum skilningi, lagt mat á þá og túlkað • Geti skilið mikilvægi þess að geta lesið og beitt mismunandi aðferðum við lestur • Geti greint og skilið aðalatriði og aukaatriði • Geti gert sér grein fyrir eðli og einkennum margvíslegra textategunda • Geti lesið, túlkað, metið og fjallað um fjölbreyttar íslenskar og erlendar bókmenntir • Geti beitt nokkurum grunnhugtök í bókmenntafræði s.s. sjónarhorni, tíma, sögusviði og boðskap • Geti notað algeng hugtök í bragfræði og þekki mun á bundnu og óbundnu máli • Geti aflað upplýsinga úr bókum og úr fjölbreyttu rafrænu efni, unnið úr þeim og nýtt við lausn verkefna, lagt nokkurn mat á gildi og trúverðugleika upplýsinga • Geti lesið einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær • Geti valið sér fjölbreytt lesefni við hæfi til gagns og ánægju			

Ritun:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Geti skrifað læsilega með persónulega rithönd og gengið frá texta af öryggi			
	• Geti valið og skipulagt texta á þann hátt sem hæfir tilefni • Geti nýtt sköpunargáfu til að tjá hugmyndir í rituðu máli og beitt við það fjölbreyttu málfari • Geti beitt helstu stafsetningarreglum • Geti nýtt sér mismunandi bókmenntatexta við eigin textagerð • Geti skrifað texta á tölvu og beitt helstu aðgerðum í réttritun og vísað af nokkru öryggi í heimildir • Geti samið texta með ákveðinn lesanda í huga			
Málfræði:	• Við lok árgangs geti nemandi: • Geti beitt helstu málfræðihugtökum • Geti valið orð í tali og ritun sem hæfa hverju sinni og geri sér grein fyrir mikilvægi þess að rækta orðaforðann • Geti flett upp í handbókum, orðasöfnum og rafrænum orðabönkun í leit af málfræðilegum upplýsingum • Geti áttað sig á einkennum helstu einkennum orðflokka og hlutverki þeirra í texta • Geti notað orðtök og málshætti í máli sínu og geri sér grein fyrir mikilvægi lesturs fjölbreyttra bókmennta • Geti áttað sig á mismunandi málnotkun og málsniði eftir efni og tilefni • Geti áttað sig á skyldleika íslensku við önnur tungumál • Geti notað tungumálið á fjölbreyttan hátt í ræðu og riti			

1.1. Talað mál, hlustun og áhorf

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Þjálfun nemenda í töluðu máli fer fram í tímum í formi upplestrar.

Tímafjöldi: 1 tími (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Upplestur ljóða og sagna*
- *Að nemendur þjálfist í að vera áheyrendur*
- *Rökræður um bókmenntir og ljóð* ***ii. Námsgögn og kennsluefni***

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Ljóðabækur*
- *Veraldarvefurinn* ***iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun***

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Lestur í skóla*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Stækkað letur*

- *Reynt að koma til móts við áhugasvið nemenda* ***iv. Námsmat og námsmatsaðlögun***

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Símat*
- *Vinna í tímum og heima*
- *Sjálfsmat*
- *Jafningjamat*
- *Hópverkefni*
- *Einstaklingsverkefni* *Munnlegt mat*

1.2. Lestur og bókmenntir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar Samlestur í tímum og heimalestur.

Tímafjöldi: 2 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Lestur fornbókmennta og nútímabókmennta*
- *Kjörbækur að eigin vali*
- *Ljóðalota*
- *Samanburður á skáldsögu og kvikmynd* ***ii. Námsgögn og kennsluefni***

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Hrafnkelssaga/Laxdæla*
- *Sverðberinn/Korkusaga*
- *Ljóðabækur*
- *Ljóð af veraldarvef*
- *Kjörbækur að eigin vali*
- *Kvikmyndin Astrópía*
- *Með fjaðrabliki* ***iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun***

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Lestur heima og í skóla*
- *Verkefni unnin í tengslum við lestur, bæði í hóp og einstaklingslega*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Samlestur með kennara*
- *Hljóðbækur*
- *Námsefni aðlagað eftir þörfum hvers og eins í samráði við sérkennara* ***iv. Námsmat og námsmatsaðlögun***

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Próf: kaflapróf, yfirlitspróf*
- *Kannanir*
- *Vinna í tímum og heima*
- *Samvinnuverkefni*
- *Sjálfsmat*
- *Jafningjamat*
- *Hópverkefni*
- *Einstaklingsverkefni*

1.3. Ritun

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Þjálfun í ritun og mismunandi textar skoðaðir út frá lesendahópi og mismunandi tilgangi. Tímafjöldi: 1 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Að fara yfir helstu stafsetningareglur*
- *Stafsetningaupplestur*
- *Ritunarverkefni tengd ljóðahefti og bókmenntum*
- *Lítil ritunarverkefni með ólíkum ritunarstíl* ***ii. Námsgögn og kennsluefni***

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Stafstetning e. Helgu Sigurjónsdóttur*
- *Ljósritað ritunarverkefni* ***iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun***

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Farið í stafsetningarreglur í skóla*
- *Verkefni unnin í bók*
- *Upplestur eftir hverja reglu*
- *Ritunarverkefni bæði í tíma og heima*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Sérkennsla fyrir þá nemendur sem það þurfa*
- *Gagnvirkar æfingar*
- *Notkun tölva þar sem það á við* ***iv. Námsmat og námsmatsaðlögun***

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Próf*
- *Kannanir*
- *Vinna í tímum og heima*
- *Samvinnupróf*
- *Hópverkefni*
- *Einstaklingsverkefni*

1.4. Málfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar
Rætt um mál og málnotkun og málfræðihugtök kennd.

Tímafjöldi: 2 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Farið yfir alla fallorðaflokkana*
- *Sagnorð tekin að hluta* ***ii. Námsgögn og kennsluefni***

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Fallorð*
- *Sagnorð*
- *Kveikjur* ***iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun***

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlagnir í kennslustundum*
- *Verkefni unnin í skóla og heima*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Sérkennsla fyrir þá sem það þurfa*
- *Aðlagað efni fyrir þá sem þurfa* ***iv. Námsmat og námsmatsaðlögun***

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Próf: kaflapróf, yfirlitspróf*
- *Kannanir*
- *Vinna í tímum og heima*
- *Einstaklingsverkefni*

2. Erlend tungumál

2.1. Enska

Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	**Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum**	**Þ**	**L**	**V**

Hlustun :	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• Skilið talað mál um efni er varðar hann sjálfan, áhugamál hans og daglegt líf þegar talað er skýrt og áheyrilega.	x	x	
	• Skilið í meginatriðum samtöl og viðtöl um efni tengt daglegu lífi og efni sem tengist viðfangsefnum námsins og nýtt sér í ræðu og riti.	x	x	
	• Fylgt þræði í aðgengilegu fjölmiðlaefni sem höfðar til hans og getur sagt frá eða unnið úr því á annan hátt.	x x	x x	
	• Hlustað eftir nákvæmum atriðum, eins og t.d. tilkynningum og leiðbeiningum við kunnuglegar aðstæður og brugðist við með orðum eða athöfnum			
Lesskilningur:	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• Skilið megininntak í aðgengilegum frásögnum dagblaða, tímarita og netmiðla og brugðist við og fjallað um efni þeirra.	x x	x x	
	• Fundið lykilupplýsingar í texta í þeim tilgangi að nýta í verkefnavinnu.	x	x	
	• Lesið sér til gagns og gamans auðlesnar bækur og tímarit ætluð ungu fólki og skilið leiðbeiningar og upplýsingar um það sem snertir daglegt líf, t.d. tómstundir og ferðalög.			
Samskipti:	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• Sýnt fram á að hann er nokkuð vel samræðuhæfur um efni sem hann þekkir vel, notað algengustu orðasambönd daglegs máls og viðeigandi kurteisivenjur.	x	x	
	• Tekið þátt í óformlegu spjalli um áhugamál sín og daglegt líf.	x	x	
	• Bjargað sér við algengar aðstæður, t.d. í verslunum, á veitingastöðum og á ferðalögum.	x	x	
	• Notað málið sem samskiptamiðil í kennslustundum og undirbúið, tekið og veitt viðtal.			
Frásögn:	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• Tjáð sig um það sem viðkemur daglega lífi hans og því sem stendur honum nærri á vel skiljanlegu máli hvað varðar málnotkun, framburð áherslur og orðaval.	x	x	
	• Sagt hnökralítið frá reynslu, framtíðaráformum og eigin skoðunum.	x x	x x	x
	• Greint frá og lýst atburðum og athöfnum með stuðningi gátlista, tónlistar, mynda o.s.frv.	x	x	
	• Flutt einfalda, undirbúna kynningu á efni sem tengist náminu og flutt tilbúið eða frumsamið efni, t.d. stutt atriði eða sögu, einn eða í félagi við aðra.			x
Ritun:	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• Skrifað samfelldan texta um efni sem hann þekkir, beitt grunnreglum málfræði og stafsetningar nokkuð rétt, sýnt fram á allgóð tök á daglegum orðaforða, skapað samhengi í			

	textanum og notað til þess algengustu tengiorð og greinarmerki.	X	X	
	• Skrifað texta af mismunandi gerðum, með stuðningi, t.d. gátlista og fyrirmynda og hagað máli sínu í samræmi við inntak og viðtakanda.	x	x	
	• Sagt nokkuð lipurlega frá og brugðist við því sem hann hefur lesið, séð eða heyrt.	x x	x x	
	• Lýst atburðarás eða því sem hann hefur upplifað og notað orðaforða sem lýsir þróun, hraða, eftirvæntingu o.s.frv.	x	x	x
	• Samið texta þar sem ímyndunaraflið fær að njóta sín.			x
Menningarlæsi:	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• Sýnt fram á að hann þekkir til og skilur allvel ákveðin lykileinkenni í menningu viðkomandi mál- og menningarsvæðis sem snúa að daglegu lifi og aðstæðum íbúanna, einkum ungs fólks og getur sett sig í þeirra spor.	X	X	X
	• Sýnt fram á að hann þekkir til siða og hefða viðkomandi mál- og menningarsvæða og getur borið saman eigin menningu.	X	X	x x
	• Sýnt fram á að hann áttar sig á skyldleika erlenda málsins við íslensku, eigið móðurmál eða önnur tungumál sem hann er að læra.	X	x	
Námshæfni	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• Sett sér nokkuð raunhæf markmið, gert sér nokkra grein fyrir hvar hann stendur í náminu og beitt aðferðum til að skipuleggja sig og bæta þar sem þess gerist þörf.	x	x	x
	• Beitt lykilnámsaðferðum til að auðvelda skilning og notkun á tungumálinu og valið aðferð sem hæfir viðfangsefninu, t.d. umorðað ef hann vantar orð og lesið í aðstæður og getið sér til hvaða samræður fara þar fram.	x	x	x
	• Beitt sjálfsmati og tekið þátt í jafningjamati á raunsæjan hátt og veitt sanngjarna endurgjöf með stuðningi frá kennara.	x	x	
	• Nýtt sér eigin reynslu og þekkingu þegar kemur að því að tileinka sér nýja þekkingu.	x	x	x
	• Tekið þátt í samvinnu um ýmiss konar viðfangsefni og sýnt öðrum tillitsemi.	x	x	x
	• Nýtt sér algengustu hjálpartæki, s.s. uppflettirit, orðabækur, veforðasöfn, leiðréttingarforrit og leitarvélar.			

2.1. Enska

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgreinin er kennd af enskukennara og hefur hann 4 kennslustundir á viku (40 mín. hver kennslustund).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Samlestur David Copperfield*

- *Óreglulegar og reglulegar sagnir í þátíð og lýsingarhætti*
- Kjörbókalestur og úrdrætti
- London Vefleiðangur
- *Samvirkt nám og söguaðferð / sögugerð*
- Skapandi Skrif

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Spotlight 8 lestrarbók og vinnubók*
- *David Copperfield (Oxford Bookworms, level 5)*
- *Kjörbók að eigin vali*
- *Ýmis gagnvirk verkefni af mms.is*
- *London Pokemon Go Verkefnahefti*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlagnir í bekk*
- *Einstaklingsvinna*
- *Hópavinna*
- *Paravinna*
- *Lesa kjörbók og vinna verkefni í tengslum við lesturinn*

Þegar við á, er enskan einnig samþætt alþjóðlegum verkefnum s.s. Comenius/Erasmus eða skrifast á við pennavini frá öðrum löndum á ensku. Áhersla er lögð á hlustun og samskipti í kennslutímum jafnt sem nemendur þjálfa frásögn, lestur, og ritun.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *einstaklingsáætlanir*
- *samvinnunám*
- *hljóðbækur*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

Tjáning og miðlun

- *tjáð hugsanir og skoðanir sínar og sett þær fram á viðeigandi hátt,*
- *hlustað eftir upplýsingum og rökum í samræðum,*
- *lagað tjáningu sína að viðmælendum og notað algengan orðaforða sem tengist umfjöllunarefni hverju sinni,*
- *gert grein* fyrir hugsunum sínum, skoðunum og þekkingu á þann hátt sem við á hverju sinni.

Skapandi og gagnrýnin hugsun

- *skipulagt efnistök og aðferðir við úrlausn verkefna,*
- *tekið þátt í að skilgreina viðmið um árangur,*
- *gert sér grein fyrir að iðulega er hægt að komast að fleiri en einni niðurstöðu við úrlausn verkefna og að læra má af mistökum og nýta það á skapandi hátt,*

greint milli staðreynda og skoðana, endurskoðað úrlausn viðfangsefna út frá mismunandi sjónarhornum á skapandi hátt.

Sjálfstæði og samvinna

- *unnið eftir fyrirmælum og borið ábyrgð á eigin verkefnum og vinnubrögðum þegar við á,*
- *gert sér grein fyrir styrkleikum sínum,*
- *unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum sem tengjast námi og félagsstarfi innan skóla,*
- *gert sér grein fyrir eigin hlutverki í samstarfi,*
- *tekið jákvæðan þátt í leik og starfi í skólasamfélagi sínu,* *tekið* leiðsögn á jákvæðan hátt.

Nýting miðla og upplýsinga

- *leitað sér upplýsinga í námi í ólíkum miðlum,*
- *notað miðla nokkuð sjálfstætt við nýsköpun, hugmyndavinnu og kynningu efnis,*
- *sýnt ábyrgð í* meðferð upplýsinga og verið meðvitaður um gildi ábyrgrar netnotkunar.

Ábyrgð og mat á eigin námi

- *gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og hvar hann getur gert betur í námi,*
- *sett sér með aðstoð markmið í námi,*
- *tekið* þátt í að skipuleggja eigið nám með hliðsjón af hæfniviðmiðum aðalnámskrár. b. Námshæfni:

- *Próf: kaflapróf, yfirlitspróf*
- *Kannanir*
- *Símat*
- *Heimapróf*
- *Samvinnupróf*
- *Glósupróf*
- *Sjálfsmat*
- *Jafningjamat*
- *Vinnubókarmat*
- *Hópverkefni*
- *Einstaklingsverkefni*
- *Munnleg próf*
- *Munnlegt mat*

2.2. Danska og önnur Norðurlandamál

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er kennd af dönskukennara. Áhersla er lögð á að nemandinn þjálfist í hverri kennslustund í færniþáttunum fjórum; lestri, ritun, hlustun og tali (samtöl og frásagnir). Námsmatið miðar að öllum þessu færniþáttum. Mikil áhersla er lögð á fjölbreytileika í kennsluaðferðum og mismunandi nálgun að efninu.

Tímafjöldi: 3 x 40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Líkaminn*
- *Ég, þú og við*
- *Heimilið*
- *Fermingin*
- *Áhugamál*
- *Draugar og aðrar dularfullar verur*
- *Smásögur*
- Myndbandsgerð / búið til spil / bækling út frá völdu viðfangsefni
- Kyn nafnorða, óákveðin/ákveðin greinir, fleirtala nafnorða, hljóðfræði, DET og DER, fornöfn, DEN, töluorð, lýsingarorð, sagnorð, nútíð og þátíð sagna, samtengingar, orðaröð og setningaskipun.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Tak, lesbók og 2 verkefnabækur; Námsgagnastofnun*
- *Ýmis verkefni af veraldarvefnum og ljósrit*
- *Smásögur*
- *iPad og smáforrit tengd dönsku*
- *Myndaspjöld*
- *Námsspil*
- *Tónlist og kvikmyndir*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Kennslubók notuð sem innlögn á orðaforða sem unnið er síðan með í dýpra og víðari samhengi og tengt við fjölbreyttar kennsluaðferðir s.s. námsleiki, talæfingar, hlustunaræfingar, ritunarverkefni og listrænt skapandi verkefni. Námsmatið miðar einnig að þessari fjölbreytni.*
- *Kennslan er ýmist bekkjarkennsla, paravinna, hópastarf eða einstaklingsmiðuð þar sem námsmatið getur einnig verið fjölbreytt að þessu leyti.*
- *Samskiptin fara að mörgu leyti fram á dönsku og það eykst þegar líður á námsárið.*
- *Málfræðiþættir eru lagðir inn jafnt og þétt í tengslum við efnið sem unnið er með hverju sinni og áherslan er mest við ritun og talmál.*
- *Námsleikir á veraldarvefnum eru aðallega nýttir við heimanám.*
- *Ef nemandi hefur verið frá skóla eða hefur ekki náð að vinna tiltæk verkefni í kennslustund, ber viðkomandi að vinna verkefnin heima fyrir næstu kennslustund. Einnig þarf að undirbúa sig fyrir sértæk verkefni og kannanir.*

Samþætting á upplýsingatækni og dönsku við myndbandsgerð, ásamt handritagerð og leikrænni tjáningu.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Samvinnunám*
- *Hljóðbækur*

Einstaklingsáætlanir

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Próf: kaflapróf, yfirlitspróf*
- *Kannanir*
- *Símat*
- *Vinna í tímum og heima*
- *Samvinnupróf*
- *Glósupróf*
- *Sjálfsmat*
- *Jafningjamat*
- *Hópverkefni*
- *Einstaklingsverkefni*
- *Munnleg próf*
- *Munnlegt mat*

3. List- og verkgreinar

3.1. Sviðslistir – Valgrein

Viðmið um námshæfni í sviðslistum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í sviðslistum	Þ	L	V
	Við lok árgangs geti nemandi:			
Leiklist	• Unnið í hópi að fjölbreyttum leiklistarverkefnum	X	X	X
	• Bæði veitt og tekið á móti uppbyggilegri gagnrýni og nýtt sér hana inn í vinnuferli í leiklist	X	X	X
	• Nýtt sér leikmuni, búninga, einfaldan sviðsbúnað og tækni til þess að styrkja sköpun sína á markvissan hátt	X		
	• Túlkað leikpersónu á sviði í góðu samspili við meðleikara	X	X	
	• Beitt rými, radd- og líkamsbeitingu á meðvitaðan hátt til þess að styrkja túlkun sína	X	X	
	• Rökrætt leikið efni á sviði á gagnrýninn hátt og beitt við það viðeigandi orðaforða	X	X	X
		X	X	
Umgengni, vinnusemi og framkoma	• Gengið frá eftir vinnu sína • Sýnt vinnusemi í tímum • Sýnt viðeigandi framkomu			

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Menntun í leiklist snýst um að þjálfa nemendur í aðferðum listgreinarinnar en ekki síður um læsi í víðu samhengi. Auk þess á hún að dýpka skilning nemenda á sjálfum sér, mannlegu eðli og samfélagi. Í leiklist fá nemendur tækifæri til að setja sig í spor annarra og prófa sig áfram með mismunandi tjáningarform, hegðun og lausnir í öruggu umhverfi. Leiklist styður nemandann í að tjá, móta og miðla hugmyndum sínum og tilfinningum. Jafnframt reynir hún stöðugt á samvinnu, samskipti, sköpun, tjáningu, gagnrýna hugsun og líkams- og raddbeitingu.

Tímafjöldi: Kennt 2 x 40 mín einu sinni í viku allan veturinn.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Uppsetning á jólaleikriti sem er til sýningar fyrir yngri nemendur*
- *Uppsetning á söngleik eða leikriti sem sýnt er á árshátíð skólans og félagsmiðstöðvarinnar*
- *Annað t.d. grunnskólahátíð og menningarhátíð*
- *Verkefni frá kennara*
- *Upphitunar-, einbeitingar-, traust- og raddæfingar*
- *Aðferðir leiklistar, s.s. kyrrmyndir, spuni, kastljós og persónusköpun*

- *Skyggnst á bakvið tjöldin í leikhúsunum*
- *Ýmsir leikir*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Verkefni frá kennara*
- *Upphitunar-, einbeitingar- og traustæfingar*
- *Aðferðir leiklistar, s.s. kyrrmyndir, spuni, kastljós og persónusköpun*
- *Ýmsir leikir*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlagnir*
- *Sýnikennsla*
- *Verklegar æfingar*
- *Úrvinnsla*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Fjölbreytni í verkefnavali til að mæta ólíkum nemendum og mismunandi hæfileikum þeirra.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

Símat: Umgengni, vinnusemi, framkoma, framvinda og hæfni metin.

3.2. Sjónlistir / myndmennt

Viðmið um námshæfni í myndmennt

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	**Viðmið um námshæfni í myndmennt**	**Þ**	**L**	**V**
Verklag og efnisnotkunn:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Notað mismunandi efni og verkfæri við myndsköpun • Þekkja blöndun lita og litatóna			
Verkefnavinnsla:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Geta gert mun á tvívíðum og þrívíðum formum • Unnið einfalt form í leir og unnið til loka samsetningar • Geta unnið út frá fyrir fram ákveðinni listastefnu			
Umhverfi:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Unnið út fra reglum um frágang á áhöldum og stofu • Unnið út frá þekkingu um nýtingu efna og endurvinnslu og áhrif þess á umhverfið • Unnið í samvinnu og sýnt tillitsemi			

☐ Beitt líkamstöðu á réttan hátt við vinnu sína og gert sér grein fyrir notkun og kostum hlífðarfatnaðar			

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Í myndmennt er lögð áhersla á að nemendur öðlist sýn og geti þroskað með sér vitund í að þekkja og vinna sjálfstætt að myndsköpun á uppbyggilegan hátt. Að þau kynnist efnum og áhöldum greinarinnar og þrói með sér aðferðir og tækni sem þau geti notað og finnist þau hafa vald á. Geti greint og sagt frá aðferðum og rýnt í verk á meðvitaðan hátt.

Markmiðið með kennslunni er að upplýsa um aðferðir, gamlar sem nýjar og kynna söguna eins vel og kostur er á. Listasögunni verða gerð skil á eins aðgenginlegan hátt og unnt er. Sjónlistir eru margvíslegar og verður reynt að gera þeim skil á eins fjölbreytilegan hátt og kostur er.

Kennt er í lotum

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Verkefnavinna unnin út frá ljósi og skugga*
- *Leirvinna þar sem unnið er með einföld form*
- *Verkefni unnið út frá þekktri listastefnu* ***ii. Námsgögn og kennsluefni***

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Fyrirfram unnin verkefni sem fengin eru frá kennara*
- *Bækur sem til eru í myndmenntastofu t.d. Myndmennt 1 og 2 og listaverkabækur*
- *Bækur sem fengnar eru að láni á bókasafni skólans*
- *Veraldarvefurinn, síður sem finna má kennsluefni á t.d. Art for kids, googel.com* ***iii.***

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram á eftirfarandi hátt: í skóla og heima (utan skóla)

- *innlagnir*
- *sýnikennsla*
- *veklegar æfingar*
- *úrvinnsla*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *verkefnavali er stýrt frá kennara að einhverju leiti hvað varðar þjálfun og mat á getur nemenda*
- *nemendur fá að hafa áhrif um vinnuaðferðir og val á verkefnum þar sem þau sýna getu hvers og eins og þannig mætt þörfum þeirra að upplifa eigin getu í náminu*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni:

Námshæfni:

- *nemendur geti tjáð sig um þáttöku þeirra í verkefnum við myndsköpun í hugsun og efnisvali*
- nemendur geti rýnt í verk sín og annara á uppbyggilegan hátt

3.2. Sjónlistir / myndmennt - valgrein

Viðmið um námshæfni í myndmennt/val

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í myndmennt	Þ	L	V
Verklag og efnisnotkunn:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Notað mismunandi efni og verkfæri við myndsköpun • Þekkja blöndun lita og litatóna	x x	x x	
verkefnavinnsla:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Geta gert mun á tvívíðum og þrívíðum formum • Unnið einfalt form í leir og unnið til loka samsetningar Geta unnið út frá fyrir fram ákveðinni listastefnu	x x x	x x	 x x
Umhverfi:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Unnið út frá reglum um frágang á áhöldum og stofu • Unnið út frá þekkingu um nýtingu efna og endurvinnslu og áhrif þess á umhverfið • Unnið í samvinnu og sýnt tillitsemi • Beitt líkamstöðu á réttan hátt við vinnu sína og gert sér grein fyrir notkun og kostum hlífðarfatnaðar	x x x	x x x x	 x x

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Í myndmennt er lögð áhersla á að nemendur öðlist sýn og geti þroskað með sér vitund í að þekkja og vinna sjálfstætt að myndsköpun á uppbyggilegan hátt. Að þau kynnist efnum og áhöldum greinarinnar og þrói með sér aðferðir og tækni sem þau geti notað og finnist þau hafa vald á. Geti greint og sagt frá aðferðum og rýnt í verk á meðvitaðan hátt.
Markmiðið með kennslunni er að upplýsa um aðferðir, gamlar sem nýjar og kynna söguna eins vel og kostur er á. Listasögunni verða gerð skil á eins aðgenginlegan hátt og unnt er. Sjónlistir eru margvíslegar og verður reynt að gera þeim skil á eins fjölbreytilegan hátt og kostur er.

Tímafjöldi: Valfag, kennt 2 x 40 mín einu sinni í viku allan veturinn.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Verkefnavinna unnin út frá ljósi og skugga*
- *Leirvinna þar sem unnið er með einföld form*
- *Verkefni unnið út frá þekktri listastefnu*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Fyrirfram unnin verkefni sem fengin eru frá kennara*

- *Bækur sem til eru í myndmenntastofu t.d. Myndmennt 1 og 2 og listaverkabækur*
- *Bækur sem fengnar eru að láni á bókasafni skólans*
- *Veraldarvefurinn, síður sem finna má kennsluefni á t.d. Art for kids, googel.com*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram á eftirfarandi hátt: í skóla og heima (utan skóla)

- *innlagnir*
- *sýnikennsla*
- *veklegar æfingar*
- *úrvinnsla*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *verkefnavali er stýrt frá kennara að einhverju leiti hvað varðar þjálfun og mat á getur nemenda*
- *nemendur fá að hafa áhrif um vinnuaðferðir og val á verkefnum þar sem þau sýna getu hvers og eins og þannig mætt þörfum þeirra að upplifa eigin getu í náminu*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni:

Námshæfni:

Símat í lotunni, nemandi fær einkun og umsögn þar sem metið er eftirfarandi:

- *Hefur nemandi unnið eftir fyrirmælum, borið ábyrgð á eigin verkefnum og vinnubrögðum þegar við á*
- *tekið virkan þátt í verklegum þáttum*
- *sýnt vinnusemi og vandvirkni*
- *skilað verkefnum lotunnar á viðeigandi hátt*

3.4. Heimilisfræði

Viðmið um námshæfni í Heimilisfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	**Viðmið um námshæfni í Heimilisfræði**	**Þ**	**L**	**V**
Verklag :	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• beitt helstu matreiðsluaðferðum og framreitt máltíð á sjálfstæðan hátt	*x*	*x*	
	• kunnað skil á þeim áhöldum sem notuð eru við matreiðslu	*x*	*x*	
	• sett verkefni sín í menningarlegt samhengi	*x*		

Vinnufærni :	*Við lok árgangs geti nemandi:* • greint einfaldar þarfir í umhverfi sínu og rætt lausnir • gert sér grein fyrir að hollur lífstíll stuðlar að líkamlegu og andlegu heilbrigði og að hver og einn beri ábyrgð á eigin heilsu • lagt gagnrýnið mat á eigin neyslu og annarra	*x*		*x* *x* *x*
	□ geti tileinkað sér tillitsemi og umburðarlyndi			
Umhverfi :	*Við lok árgangs geti nemandi:* • kunnað skil á mikilvægi hreinlætis við matreiðslustörf • tileinað sér persónulegt hreinlæti og frágangi á vinnusvæði • sýnt góða nýtingu á því hráefni sem unnið er með • unnið með öðrum og sýnt tillitsemi • beitt líkamsstöðu sinni á réttan hátt við vinnu sína og kunni skil á hlífðarfatnaði	 *x* *x* *x*	 *x* *x* *x*	 *x* *x*

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Í heimilisfræði er lögð áhersla á að nemandinn öðlist færni í að vinna í eldhúsi við fjölbreytta matargerð. Kynnist og öðlist færni í að beita og nota eldhúsáhöld, tileinka sér að vinna með og lesa uppskriftir. Lögð er mikil áhersla á hreinlæti í meðferð matvæla og að nemendur tileinki sér notkun á fæðuhringnum. Markmið námsins er fyrst og fremst að gera nemendur sjálfstæð í verki, stuðla að vinnugleði, samvinnu, virðingu fyrir verkinu, þjálfa einbeitingu, iðjusemi og verkfærni. Námsgreinin byggir á áherslu á að tileinka sér heilbrigðan lífsstíl fyrir komandi framtíð.

Tímafjöldi: kennt er í lotum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Mælieiningar, samvinna, meðhöndlun áhalda, skilningur á hollustu og heilbrigði, hreinlæti og frágangur. Þekki heiti næringarefnanna*
- *Unnið með fjölbreyttar mataruppskriftir.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Fyrirfram ákveðin verkefni frá kennara.*
- *Stuðst við bækur í heimilisfræðistofunni.*
- *Veraldarvefurinn ýmsir vefir tengdir mat og matarmenningu.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Bein kennsla*
- *Innlagnir*
- *Sýnikennsla*
- *Verklegar æfingar*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Fjölbreytni er í verkefnavali til að mæta ólíkum nemendum og mismunandi hæfileikar þeirra fái að njóta sín.*
- *Nemendur fá að vera með í vali á hluta verkefni til að mæta þeirra þörfum og um leið fá þau tækifæri til að koma fram með sjálfstætt val og hafa sjálfstjórn á sínu eigin námi.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Símat*
- *Sjálsmat*
- *Vinnubók*

3.4. Heimilisfræði – valgrein

a. Viðmið um námshæfni í heimilisfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	**Viðmið um námshæfni í Heimilisfræði**	**Þ**	**L**	**V**
Verklag :	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• beitt helstu matreiðsluaðferðum og framreitt máltíð á sjálfstæðan hátt	*x*	*x*	*x*
	• kunnað skil á þeim áhöldum sem notuð eru við matreiðslu	*x x*	*x*	
	• sett verkefni sín í menningarlegt samhengi			
Vinnufærni :	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• greint einfaldar þarfir í umhverfi sínu og rætt lausnir	*x x*		*x x*
	• gert sér grein fyrir að hollur lífstíll stuðlar að líkamlegu og andlegu heilbrigði og að hver og einn beri ábyrgð á eigin heilsu	*x x*		*x*
	• lagt gagnrýnið mat á eigin neyslu og annarra			
	• geti tileinkað sér tillitsemi og umburðarlindi			
Umhverfi :	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• kunnað skil á mikilvægi hreinlætis við matreiðslustörf	*x x*		*x x*
	• tileinaði sér persónulegt hreinlæti og frágangi á vinnusvæði	*x*		*x*
	• sýnt góða nýtingu á því hráefni sem unnið er með		*x*	
	• unnið með öðrum	*x*		*x*
	• beitt líkamsstöðu sinni á réttan hátt við vinnu sína og kunni skil á hlífðarfatnaði		*x*	

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Í heimilisfræði er lögð áhersla á að nemandinn öðlist færni í að vinna í eldhúsi við fjölbreytta matargerð.
Kynnist og öðlist færni í að beita og nota eldhúsáhöld, tileinka sér að vinna með og lesa uppskriftir. Lögð er mikil áhersla á hreinlæti í meðferð matvæla og að nemendur tileinki sér notkun á fæðuhringnum. Markmið námsins er fyrst og fremst að gera nemendur sjálfstæð í verki, stuðla að vinnugleði, samvinnu, virðingu fyrir verkinu, þjálfa einbeitingu, iðjusemi og verkfærni. Námsgreinin byggir á áherslu á að tileinka sér heilbrigðan lífsstíl fyrir komandi framtíð.

Tímafjöldi: Valfag, kennt 2 x 40 mín einu sinni í viku allan veturinn

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Mælieiningar, samvinna, meðhöndlun áhalda, skilningur á hollustu og heilbrigði, hreinlæti og frágangur. Þekki heiti næringarefnanna*
- *Unnið með fjölbreyttar mataruppskriftir.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Fyrirfram ákveðin verkefni frá kennara.*
- *Stuðst við bækur í heimilisfræðistofunni.*
- *Veraldarvefurinn ýmsir vefir tengdir mat og matarmenningu.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram á eftirfarandi hátt: í skóla og heima (utan skóla)

- *Bein kennsla*
- *Innlagnir*
- *Sýnikennsla*
- *Verklegar æfingar*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur, að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Fjölbreytni er í verkefnavali til að mæta ólíkum nemendum og að mismunandi hæfileikar þeirra fái að njóta sín.*
- *Nemendur fá að vera með í vali á hluta verkefni til að mæta þeirra þörfum og um leið fá þau tækifæri til að koma fram með sjálfstætt val og hafa sjálfstjórn á sínu eigin námi.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Símat*

- *Verkefnavinna*
- *Próf*
- *Vinnubók*

3.5. Hönnun og smíði

Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum			
Handverk:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Greini vistvæn efni frá óvistvænum og haft sjálfbærni að leiðarljósi við vinnu sína, s.s. við efnisval • Geri grein fyrir uppruna og notagildi þess efniviðar sem notaður er í smíðastofunni • Valið og notað á réttan hátt helstu verkfæri og mælitæki	X X X		
Hönnun og tækni:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Lesið einfalda teikningu, smíðað eftir henni og unnið eftir hönnunarferli frá hugmynd að lokaafurð • Greint þarfir í umhverfi sínu og rætt mögulegar lausnir • Útskýrt hugmyndir sínar með því að rissa upp málsetta vinnuteikningu	X X X	X X X	
Umhverfi:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Útskýri réttar vinnustellingar og valið viðeigandi hlífðarbúnað • Valið efni út frá umhverfissjónarmiðum og sagt frá kostum þess að nota efni úr nærumhverfi • Geri grein fyrir hvort efni séu hættuleg og hvernig hægt er að endurnýta og flokka efni sem fellur til í smíðastofunni • Beitt líkama sínum rétt við vinnu sína og sýnt rétta notkun hlífðarbúnaðar	X X X X	X X	X X X X

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Í hönnun og smíði er lögð áhersla á að nemandinn öðlist færni í að smíða hluti með fjölbreyttum efnum, verkfærum og tækni. Lögð er áhersla á að nemandinn sé virkur í hönnunarferli og móti útlit og uppbyggingu hluta miðað við notkun þeirra. Markmið námsins er fyrst og fremst að gera nemendur sjálfstæðs í verki, stuðla að vinnugleði og virðingu fyrir vinnu, þjálfa einbeitingu, iðjusemi og verkfærni. Námsgreinin sem á sé langa sögu byggir því senn á rótgrónum handverkshefðum og almennum áherslum á uppeldi og menntun.

Tímafjöldi: Kennt er í lotum og fær hver nemandi sex kennslustundir á viku í sex vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Útskurður (kistill, skál, bakki)*
- *Valverkefni þar sem lögð er áhersl á að virkja sköpunargleðina og þá þekkingu sem nemendur hafa í hönnun og smíði, verkfæra- og viðarfræði.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Efni og verkefni frá kennara*
- *Stuðst er við nokkrar bækur í smíðastofu*
  - *Veraldarvefurinn notaður þegar við á*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Bein kennsla*
- *Innlagnir*
- *Sýnikennsla*
- *Verklegar æfingar*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Fjölbreytni er í verkefnavali til að mæta ólíkum nemendum og mismunandi hæfileikar þeirra fái að njóta sín*
- Nemendur fá að vera með í vali á hluta verkefna til að mæta þeirra þörfum og um leið fá þau tækifæri til að hafa einhverja sjálfstjórn á sínu eigin námi.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

Notast er við símat, nemandi fær einkunn og umsögn og þar er metið eftirfarandi:

- *hefur nemandi unnið eftir fyrirmælum í tímum verið vinnusamur og borið ábyrgð á eigin verkefnum og vinnubrögðum*
- *hefur nemandi leitast við að vinna sjálfstætt og notast við þær verklýsingar sem í boði eru*
  - *hefur nemandi gengið vel um efni, áhöld og tæki.*

3.6. Textílmennt - lotur

Viðmið um námshæfni í textílmennt

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í textílmennt	Þ	L	V
Handverk og tækni	*Við lok árgangs geti nemandi:* • beitt fjölbreyttum aðferðum og áhöldum greinarinnar • rökstutt eigið val á textílefni eftir viðfangsefni og efnisfræði • unnið með snið og uppskriftir	 x	 x	 x
Sköpun, hönnun og útfærsla :	*Við lok árgangs geti nemandi:* • beitt skapandi og gagnrýnni hugsun í hönnum og textílvinnu • skreytt textílafurð á skapandi og persónulegan hátt • lagt mat á eigin vinnubrögð, sagt frá góðu handbragði, formi og hönnun og notað til þess viðeigandi hugtök • nýtt margvíslega miðla til að afla upplýsinga á gagnrýninn hátt um efni sem tengist textílsögu, hönnun og iðnaði	 x x	 x x x	 x
Menning og umhverfi:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • hagnýtt þá sérhæfðu leikni og þekkingu sem hann hefur öðlast á skapandi hátt og sýnt frumkvæði • skipulagt vinnu sína með sjálfbærni í huga • sýnt frumkvæði í góðri umgengni og frágangi á vinnusvæði • sagt frá textíliðnaði og starfsgreinum tengdum fatagerð og textíhönnun • sagt frá vinnslu textílefna við mismunandi aðstæður og sett í samhengi við sjálfbærni og umhverfissvernd • tjáð sig um verkefni sím með því að nota hugtök sem greinin býr yfir	 x	 x x	 x x x

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgreinin textílmennt er yfirgripsmikil grein sem felur í sér þátt hönnunar og handverks. Textílmennt á sér djúpar rætur í menningu þjóðarinnar, rætur sem liggja í heimi sögunnar, verkmenningu og listum. Textínám byggist meðal annars á þekkingaröflun, hugmyndavinnu og sköpun þar sem nemendur vinna með efni og áhöld greinarinnar á sjálfstæðan hátt. Textílnám gefur nemendum tækifæri til að þroska samhæfingu hugar og handa, upplifa og tjá sig um leið. Textílmennt er ríkur þáttur í félagslegur veruleika þar sem einstaklingarnir skapa sér persónulegan stíl í klæðnaði í nánast umhverfi sínu en auk þess læra þeir að búa til afurðir sem hafa persónulegt gildi

Tímafjöldi: Kennt í lotum

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Nemendur geti nýtt sér aðferðir sem þeir hafa áður lært*
- *Vinna með snið og uppskriftir*
- *Fræðst um hönnun, framleiðslu og fjöldaframleiðslu í textíl*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Verkefni frá kennara*

- *Ýmsar handavinnubækur, sníðablöð og snið*
- *Veraldarvefurinn*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlögn*
- *Hugmyndavinna*
- *Sýnikennsla*
- *Einstakingskennsla*
- *Verklegar æfingar*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Fjölbreytni í verkefnavali til að mæta ólíkum nemendum, áhuga þeirra og getu*
- *Hanna verkefni og vinna verkefni út frá eigin sköpun*
- Fá tækifæri til að finna nýjar leiðir

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Umgengni, framvinda og hæfni er metin í lok lotu.

3.7. Textílmennt val

Viðmið um námshæfni í textílmennt

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í textílmennt	Þ	L	V
Handverk og tækni	*Við lok árgangs geti nemandi:* • beitt fjölbreyttum aðferðum og áhöldum greinarinnar við formun textílafurða • rökstutt eigið val á textílefni eftir viðfangsefni og efnisfræði • unnið með snið og uppskriftir, tekið mál , áætlað stærðir og efnisþörf			
Sköpun, hönnun og útfærsla :	*Við lok árgangs geti nemandi:* • beitt skapandi og gagnrýnni hugsun í hönnum og textílvinnu • skreytt textílafurð á skapandi og persónulegan hátt • lagt mat á eigin vinnubrögð, sagt frá góðu handbragði, formi og hönnun og notað til þess viðeigandi hugtök • nýtt margvíslega miðla til að afla upplýsinga á gagnrýninn hátt			

	um efni sem tengist textílsögu, hönnun og iðnaði			
Menning og umhverfi:	*Við lok árgangs geti nemandi:* • hagnýtt þá sérhæfðu leikni og þekkingu sem hann hefur öðlast á skapandi hátt og sýnt frumkvæði • skipulagt vinnu sína með sjálfbærni í huga • sýnt frumkvæði í góðri umgengni og frágangi á vinnusvæði • fjallað um helstu um tákn og merkingar vefjarefna • sagt frá textíliðnaði og starfsgreinum tengdum fatagerð og textíhönnun • sagt frá vinnslu textílefna við mismunandi aðstæður og sett í samhengi við sjálfbærni og umhverfissvernd • sýnt frumkvæði í góðri umgengni og frágangi á vinnusvæði			

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgreinin textílmennt er yfirgripsmikil grein sem felur í sér þátt hönnunar og handverks. Textílmennt á sér djúpar rætur í menningu þjóðarinnar, rætur sem liggja í heimi sögunnar, verkmenningu og listum. Textílnám byggist meðal annars á þekkingaröflun, hugmyndavinnu og sköpun þar sem nemendur vinna með efni og áhöld greinarinnar á sjálfstæðan hátt. Textílnám gefur nemendum tækifæri til að þroska samhæfingu hugar og handa, upplifa og tjá sig um leið.
Textílmennt er ríkur þáttur í félagslegur veruleika þar sem einstaklingarnir skapa sér persónulegan stíl í klæðnaði og í sínu nánasta umhverfi. Nemendur læra að búa til afurðir sem hafa persónulegt gildi.

Tímafjöldi: Kennt er einu sinni í viku 80 mínútur í senn allan veturinn.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Nemendur nýta sér aðferðir sem þeir hafa áður lært*
- *Vinna með snið, uppskriftir og tekið mál*
- *Fræðst um hönnun, framleiðslu og fjöldaframleiðslu í textíl*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Verkefni frá kennara*
- *Ýmsar handavinnubækur, sníðablöð og snið*
- *Veraldarvefurinn*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlögn*
- *Hugmyndavinna*
- *Sýnikennsla*
- *Einstakingskennsla*
- *Verklegar æfingar*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Fjölbreytni í verkefnavali til að mæta ólíkum nemendum, áhuga þeirra og getu*
- *Hanna verkefni og vinna verkefni út frá eigin sköpun*
- *Fá tækifæri til að finna nýjar leiðir*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Umgengni, framvinda og hæfni er metin í lok vetrar.

4. Náttúrugreinar

Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	**Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum**	**Þ**	**L**	**V**
Geta til aðgerða	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Útskýrt hvernig tækni getur haft áhrif á lífsgæði • Tekið rökstudda afstöðu til málefna	 X X	 X X	 X
Nýsköpun og hagnýting þekkingar	*Við lok árgangs geti nemandi:* • tekið þátt í skipulagi og unnið eftir verk- og tímaáætlun hópsvið að hanna umhverfi,hlut eða kerfi,		X	
Gildi og hlutverk vísinda og tækni	*Við lok árgangs geti nemandi:* • metið gildi þess að upplýsingum um vísinda- og tækniþróun sé miðlað á skýran hátt, • beitt algengustu hugtökum og heitum í náttúrugreinum unglingastigsins, • skýrt með dæmum hvernig náttúruvísindi, tækni, menning, heimsmynd mannsins og náttúran hafa áhrif hvert á annað, • unnið með samþætt viðfangsefni með vinnubrögðum náttúrugreina og tekið gagnrýna afstöðu til siðferðilegra þátta tengdum náttúru, umhverfi, samfélagi og tækni,	 X X X X	 X X X X	

Vinnubrögð og færni í náttúrugreinum	*Við lok árgangs geti nemandi:* • lesið texta um náttúrufræði sér til gagns, umorðað hann og túlkað myndefni honum tengt, • kannað áreiðanleika heimilda með því að nota hand- og fræðibækur, netið og aðrar upplýsingaveitur, • aflað sér upplýsinga um náttúruvísindi úr heimildum á íslensku og erlendum málum, • beitt vísindalegum vinnubrögðum, s.s. tilraunum og athugunum á gagnrýnin hátt við öflun upplýsinga innan náttúruvísinda, • framkvæmt og útskýrt sérhannaðar eða eigin athuganir úti og inni, • lesið texta um náttúrufræði sér til gagns, umorða hann og túlkað myndefni honum tengt,		X X X X X x	
Efling ábyrgðar á umhverfinu	*Við lok árgangs geti nemandi:* □ tekið þátt í að skoða og skilgreina stöðu umhverfismála á heimsvísu og rætt um markmið til umbóta.	X	X	
Að búa á jörðinni	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Skipulagt, framkvæmt og gert grein fyrir athugunum á námsþáttum að eigin vali er varða búsetu mannsins á jörðinni • Útskýrt og rætt ástæður náttúruverndar • Útskýrt árstíðabundið veðurlag og loftslagsbreytingar, ástæður og afleiðingar	X X X	X	X
	• Gert grein fyrir stöðu jarðar í himingeimnum og áhrifum hennar á líf á jörðu • Rætt um notkun gervihnatta í samskiptum manna, rannsóknir og álitamál.	X X		
Lífsskilyrði manna	*Við lok árgangs geti nemandi:* □ lýst hringrás efna og flæði orku í náttúrunni, útskýrt ljóstillífun og bruna og gildi þeirra,	X	X	
Náttúra Íslands	*Við lok árgangs geti nemandi:* • gert grein fyrir eigin athugunum á lífverum, hegðun þeirra og búsvæðum, • útskýrt flokka lífvera eftir skyldleika, ein- og fjölfrumunga, að erfðir ráðast af genum og hvernig íslenskar lífverur hafa aðlagast umhverfi sínu, • útskýrt þarfir ólíkra lífvera í ólíkum vistkerfum,	X X	X X X	X
Heilbrigði umhverfisins	□ gert grein fyrir verndun og nýtingu náttúruauðlinda í tengslum við sjálfbæra þróun,	X	X	

Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu	útskýrt forsendur vistvænnar hönnunar,	X	X	X

c. Grunnþættir menntunar í náttúrugreinum

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	Skólinn tekur mið af öllum þörfum barna og ungmenna á einstaklingsbundin hátt. Vinna markvisst að því að styðja jákvæðan skólabrag, bættan námsárangur og vellíðan. Gefa áhugasviði nemenda aukið rými í skólastarfinu og byggja upp jákvæða sjálfsmynd nemenda.
JAFNRÉTTI:	Að skapa tækifæri til þess að allir geti þroskast á eigin forsendum og ræktað hæfileika sína óháð getu, kyni, kynhneigð eða kynþætti.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	Að nemendur taki afstöðu til siðferðilegra álitamála. Nemendur eru virkir, sýni samábyrgð og taki þátt í að móta umhverfi sitt.
LÆSI:	Að nemendur séu virkir þátttakendur í að umskapa og umskrifa heiminn með því að skapa eigin merkingu og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra miðla og tækni sem völ er á.
SJÁLFBÆRNI:	Að nemendur takist á við viðfangsefni sem lúta að samspili umhverfis, félagslegra þátta og efnahags í þróun samfélags. Að nemendur átti sig á að hver einstaklingur skiptir máli í samfélaginu og hafi ákveðinn rétt, ábyrgð og skyldur. Að nemendur tileinki sér lýðræðisleg vinnubrögð og að markmið menntunar sé geta til aðgerða.
SKÖPUN:	Að gera nemendum kleift að uppgötva, njóta, örva forvitni og áhuga og virkja ímyndunarafl sitt. Sköpun byggist á gagnrýninni hugsun og aðferðum sem sífellt opna nýja möguleika og því skiptir sköpunarferlið ekki síður máli en afrakstur verksins.

4.1 Eðlis- og efnavísindi

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði út skólaárið).

i. Viðfangsefni í náminu

Efnisheimurinn:

Helstu efnisþættir eru frumefni, efnasambönd, efnablöndur, frumeindamassi, sameindamassi hamskipti, suðumark, bræðslumark, frumeindir, lotukerfið, sameindir, jónir. Mikilvægt er að nemendur:

- *geti tengt skilning og vinnubrögð úr náttúrufræðinámi við önnur verkefni, greinar í skólanum og í daglegu lífi.*
- *þekki efni á ákveðnum sérkennum þeirra eins og eðlismassa, suðumarki og bræðslumark.*
- *þekki uppbyggingu frumeinda.*
- *skilji hugtakið frumefni og þekkja hvernig frumefnum er raðað í ákveðið kerfi, lotukerfi.*
- *skilji hvernig sameindir frumefna og efnasambanda myndas.*
- *geti beitt þekkingu sinni á sérkennum og uppbyggingu efna við ýmis verkefni.*

Eðlisfræði 1:

Rafmagn, eðli þess og eiginleikar. Þá kemur kafli um hljóð þar sem m..a er lögð áhersla á hljóðið í umhverfi fólks. Því næst kemur kafli um varma og veður og litlillega er fjallað um massa og að lokum er kafli um eðli ljóssins og einkenni þar sem m.a. er fjallað um þróun ljósleiðaratækni, geislun og fleira. Farið verður í efnisþættina og nemendur undirbúa sig fyrir tímana með því að lesa heima og/eða vinna verkefni. Námsmat verður eftir hvern kafla. Lögð verður áhersla á að nemendur geti:

- *lesið texta um náttúrufræði sér til gagns, umorðað hann og túlkað myndefni honum tengdum.*
- *skipulagt vinnuferli og ákveðið hvers konar athugandir, búnaður, gögn og vinnubrögð eru við hæfi.*
- *unnið sjálfstætt við öflun upplýsinga og hagnýtt sér ýmsar leiðir til þess.*
- *skráð og unnið úr gögnum, sjálfstætt og í samstarfi, skv. fyrirmælum eða eftir eigin hugmynd.*
- *beitt algengustu hugtökum og heitum náttúrufræðinnar.*
- *rökrætt einstakar aðgerðir sem skref í sjálfbærri þróun samfélagsins.*
- *útskýrt hvernig orka getur breytt um mynd og lýst ólíkum leiðum við nýtingu og dreifingu orku.*
- *útskýrt rafkrafta og hegðun rafstrauma í ráfrás og gefið dæmi um hvernig rafrásið eru notaðar í daglegu lífi.*
- *útskýrt samspil varmaorku og efnis.*
- *útskýrt eiginleika hljóðs og annarra bylgna, myndun þess, flutning og upptöku.*
- *útskýrt hegðun ljóss, s.s. ljósbrot og litróf og af hverju við sjáum liti.*
- *gert* sér grein fyrir tengslum rafmagns og segulmagns.

ii. Námsgögn ogkennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Efnisheimurinn (Kafli 1 og 2), Eðlisfræði 1, ljósrit, heimildamyndir, vefefni og verkefni.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Nemendur lesa kafla heima. Kennari fer í efni kaflans með powerpoint-fyrirlestri. Nemendur vinna svo sjálfir ákveðnar spurningar úr kaflanum. Kennari fer yfir spurningarnar. Nemendur fá útprentaðar glósur ú powerpoint-fyrirlestri. Nemendur vinna sjálfir og í hópum.* Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:
- *Nemendur sem það þurfa munu fá svör við spurningum ásamt því að geta nýtt sér hljóðbók á vef námsgagnastofnunar sér að kostnaðarlausu. Einhverjir nemendur munu sleppa ákveðnum prófum eða taka einstaklingsmiðuð stjörnumerkt próf eftir atvikum.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Kaflapróf*
- *Heimapróf*
- *Svindlmiðapróf*
- *Rafræn próf*
- *Jafningjamat í hópavinnu*
- *Kennaramat á verkefnum úr hópavinnu*

4.2 Jarð- og stjörnufræði: Ekki kennt í 8. Bekk.

4.3 Lífvísindi:

i. Viðfangsefni í náminu

Helstu efnisþættir eru líffræðilegur fjölbreytileiki, bakteríur og veirur, þörungar og frumdýr, sveppir og fléttur, plöntur, dýr og atferlisfræði. Mikilvægt er að nemendur:

- *Geti lýst sameiginlegum einkennum lífvera og uppruna þeirra.*
- *Geti lýst grunnhugsun vísindalegra vinnubragða.*
- Geti lýst einkennum dýra og plöntufruma.
- *Geri sér grein fyrir því að líf myndast einungis af öðru lífi með kynlausri æxlun eða kynæxlun.*
- *Geri sér grein fyrir að lífverur þroskast á mismunandi hátt á lífsleiðinni.*
- *Kynnist hugmyndum um uppruna og þróun lífsins.*
- *Geti lýst hringrás efna og orku í náttúrunni.*
- Geti gert grein fyrir flokkun lífvera í ættir og tegundir.
- *Geti lýst gildi fjölbreytileika lífvera á jörðinni og þekki hugtakið líffræðilegur fjölbreytileiki.*
- *Geti lýst hvernig maðurinn nýtir bakteríur í sína þágu og hvernig hann getur varist skaðsemi þeirra.*
- *Geti lýst lifnaðarháttum veira og sérstöðu þeirra .*
- *Geti lýst lífsferlum og næringaröflun sveppa og læra að þekkja gagnsemi og skaða sem af þeim hlýst.*
- *Átti sig á og þekki helstu einkennum plantna.*
- *Átti sig á því að allar lífverur gegna ákveðnu hlutverki í hringrás náttúrunnar.*
- *Þekki helstu hópa plantna og átti sig á sameiginlegum og/eða ólíkum einkennum þeirra.*
- *Þekki helstu hópa dýra.*
- *Átti sig á og skilji mun á dýrum og plöntum m.a. með tilliti til næringaröflunar og fjölgunar.*
- *Geti lýst dæmum um fjölbreytni í samskiptum lífvera, s.s. samhjálp, samkeppni, gistilíf, sníkjulíf.*
- *Geti lýst dæmum um að vistkerfi byggist á samspili lífvera innbyrðis og við lífvana umhverfi.*
- *Geti útskýrt mögulegar afleiðingar þess ef fæðukeðjur raskast.*

- *Geti lýst orkuflæði í vistkerfum og í náttúrunni.*
- Lesið texta um náttúrufræði sér til gagns, umorðað hann og túlkað myndefni honum tengt.

- Framkvæmt og útskýrt sérhannaðar eða eigin athuganir úti og inni.

4.4 Umhverfismennt:
Ekki er fjallað beint um umhverfismennt í 8. Bekk.

5. Samfélagsgreinar

Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum	Þ	L	V
REYNSLUHEIMUR *Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemanda til að skilja veruleikann:*	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Sýnt fram á skilning á mikilvægi þess að bera virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, fyrir mannréttindum, félagslegu réttlæti, jöfnuði og helgi mannlegs lífs. • Fjallað á upplýstan hátt um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins og breytilegrar menningar, trúar, lífsviðhorfa og stjórnarfars. • Greint mynstur mannlegra athafna sem móta og breyta umhverfi og búsetuskilyrðum. • Útskýrt margbreytileika trúarbragða og lífsviðhorfa og greint áhrif þeirra á líf einstaklinga, hópa og samfélaga. • Bent á, fyrirbyggt og brugðist rétt við ýmsum hættum og slysagildrum í umhverfinu og náttúrunni. • Fjallað um náttúruferla sem mynda og móta land og hafa áhrif á loftslag og gróður. • Gert sér grein fyrir nýtingu auðlinda og umhverfis og gildi verndunar hvors tveggja með hliðsjón af sjálfbærri þróun. • Greint afmarkaða efnisþætti stórrar eða smárrar sögu, nálægrar eða fjarlægrar. • Greint hvernig stjórnmál og samfélagsgerð tengjast lífi einstaklinga. • Sýnt fram á skilning á eðli sjálfbærrar þróunar og þýðingu hennar fyrir umhverfi, samfélag og efnahagslíf. • Aflað sér, hagnýtt, ígrundað og metið upplýsingar um menningar- og samfélagsmálefni, sem birtast í			

	munnlegum flutningi, samræðum, texta og myndrænum búningi. • Útskýrt megineinkenni gróðurfars, loftslags, vinda og hafstrauma jarðar og hvernig þessir þættir móta ólík lífsskilyrði. • Greint og fjallað um upplýsingar á kortum og gröfum og annars konar myndum. • Séð hvernig sagan hefur mótast af umhverfisþáttum og samfélagsskipulagi, þjóðfélagshreyfingum og hugmyndastefnum, viljaverkum og tilviljunum. • Útskýrt með dæmum hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum.			
HUGARHEIMUR *Sjálfsmynd: Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum:*	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn og viðhorf, á ýmsum stöðum og tímum. • Vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda á mótun sjálfsmyndar og hefur áræði til að móta eigin ímynd, lífsstíl og lífsskoðun á sjálfstæðan og ábyrgan hátt. • Greint jákvæð og neikvæð áreiti og staðist þrýsting, sem stefnir heilsu og velferð fólks í voða.			
FÉLAGSHEIMUR *Samskipti: Hæfni nemanda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra:*	*Við lok árgangs geti nemandi:* • Tekið sjálfstæðan þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu. • Útskýrt með dæmum margbreytileika mannlífsins og ólíkan bakgrunn fólks, borið virðingu fyrir frelsi fólks til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta. • Sýnt sjálfsaga, sjálfstraust og virðingu í margvíslegum samskiptum og samstarfi við ólíka einstaklinga. • Vegið og metið skoðanir og upplýsingar, brugðist við þeim á fordómalausan og réttsýnan hátt. • Komið þekkingu sinni og viðhorfum á framfæri með fjölbreyttum og markvissum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra. • Sinnt velferð og hag samferðafólks síns.			

5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Heimspekileg – siðfræðileg- og trúarbragðafræðileg umræða flæðir í gegnum námsefnið í heild sinni. Með heimspekinni glímum við við grundvallarspurningar um veruleikann, tilvist og stöðu mannsins í alheiminum. Trúarbragðafræðinni er ætlað að auka skilning á ríkjandi trúarbrögðum og ólíkum

trúarhefðum, með umburðalyndi og víðsýni að leiðarljósi. Siðfræði kennir hvernig mögulegt er að rannsaka siðræn gildi efla siðvit og ræða saman um siðferðisleg álitamál.

Tímafjöldi: Ekki er kennt eftir sérstökum tímafjölda heldur flæðir umræðan í gegnum allt námsefnið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Sjá viðfangsefni 5.3

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Um Víða veröld: Heimurinn og
Lýðræði og tækni.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlagnir*
- *Hópavinna*
- *Samvinnunám*
- *Umræður/rökræður*
- *Heimildaleit*
- *Leitarnám*
- *Einstaklingsnám*
- *Bókavinna*
- *Heimavinna*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Annað efni*
- *Ítarefni*
- *Myndefni*
- *Sérkennsla*
- *Afsláttur veittur*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Próf: kaflapróf, yfirlitspróf*
- *Kannanir*
- *Símat*
- *Heimapróf*
- *Samvinnupróf*
- *Glósupróf*

- *Sjálfsmat*
- *Jafningjamat*
- *Vinnubókarmat*
- *Hópverkefni*
- *Einstaklingsverkefni*
- *Munnleg próf*
- *Munnlegt mat*

5.2. Jafnrétti og lífsleikni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar
Megin viðfangsefni námssviðsins er að efla alhliða þroska nemandans til þess að hann geti betur tekist á við kröfur og áskoranir daglegs lífs. Námsþættir lífsleikni eiga að auka sjálfsþekkingu nemandans, aðstoða hann við að móta sér ábyrgan lífsstíl og lífsgildi, finna sér fótfestu og tilgang í lífinu og rækta með sér færni til að byggja upp og viðhalda innihaldsríkum samskiptum við aðra.

Tímafjöldi: Ekki er kennt eftir sérstökum tímafjölda heldur flæðir umræðan í gegnum allt námsefnið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Sjá viðfangsefni 5.3

i. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Um Víða veröld: Heimurinn og Lýðræði og tækni

ii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Fyrirlestrar*
- *Innlagnir*
- *Hópavinna*
- *Samvinnunám*
- *Umræður/rökræður*
- *Heimildaleit*
- *Leitarnám*
- *Einstaklingsnám*
- *Bókavinna*
- *Heimavinna*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Komið er til móts við ólíkar þarfir nemenda*

iii. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

Símat

- *Sjálfsmat*
- *Jafningjamat*
- *Vinnubókarmat*
- *Hópverkefni*
- *Einstaklingsverkefni*
- *Munnlegt mat*

5.3. Landafræði, saga, og sam-/þjóðfélagsfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Í landafræði í 8. bekk er lögð áhersla á fólksfjölda í heiminum, náttúru og loftslag ákveðinna ríkja og heimsálfa og lifibrauð þeirra.
Í sögu er lögð áhersla á landbúnaðarsamfélagið, nútíma-og iðnvæðingu á Íslandi, vélvæðingu og breytingar á sjávarútvegi, þéttbýli, verslun og landbúnað, heimastjórn og fyrsta ráðherrann, fjarskipti, samgöngur og fræðslumál, fyrri heimsstyrjöldina og loks fullveldið.

Tímafjöldi: 3 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru að nemendur:

Raunheimur:

- Nemandi þekki og skilji áhrif iðnbyltingarinnar á heiminn.
- Nemandi þekki þá þætti sem mótuðu landslag og umhverfi þess í dag.
- Nemandi viti hvað auðlind er og skilji hugtakið í samhengi við verndun náttúru og nýtingu mannsins.
- Nemandi hafi skilning á hvernig búseta manna getur haft áhrif á lífskjör þeirra.
  - Nemandi þekki helstu atvinnuhætti í hverri heimsálfu fyrir sig og hvernig það hefur áhrif á lífsgæði einstaklinga.
  - Nemandi þekki loftlagsbelti og áhrif þeirra á gróðurfar og dýralíf.
  - Nemandi þekki mismunandi gróðurfar í heiminum og áhrif þeirra á búsetu manna.
  - Nemandi þekki hvar landsvæði og lönd eru staðsett í heiminum og geti fundið þau á landakortum.
  - Nemandi þekki landakort heimsins á þeim tíma sem þeir eru að fræðast um.
  - Nemandi geti sett sig í spor einstaklinga með aðra menningu, trúarbrögð og kynhneigð.
  - Nemandi skilji og þekki áhrif trúarbragða á líf einstaklinga og samfélaga.
  - Nemandi skilji og þekki stöðu Íslands í heiminum á hverjum tíma.
  - Nemandi þekki áhrif manna á umhverfið.

- Nemandi geti bent á, fyrirbyggt og brugðist rétt við ýmsum hættum og slysagildrum í umhverfinu og náttúrunni.
- Nemandi þekki helstu byltingar á 18. og 19.öld og áhrif þeirra.

- Nemandi þekki og skilji hugtakið um þjóðríki
- Nemandi þekki og skilji hugtakið um sjálfbæra þróun.
- Nemandi þekki og skilji hugtakið þjóðernissinni.

Hugarheimur:

- Nemandi geti komið skýrt frá sér munnlega upplýsingum.
- Nemandi geti unnið sjálfstætt og skilað af sér verkefnum.

Félagsheimur:

- Nemandi geti unnið í samvinnu við aðra.
- Nemandi geti sinnt velferð og hag samferðafólks síns.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Um Víða veröld: Heimurinn og Lýðræði og tækni

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlagnir*
- *Hópavinna*
- *Samvinnunám*
- *Umræður/rökræður*
- *Einstaklingsnám*
- *Heimildaleit*
- *Leitarnám*
- *Bókavinna*
- *Heimavinna*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Annað efni*
- *Ítarefni*
- *Myndefni*
- *Heimildir*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Próf: kaflapróf, yfirlitspróf*
- *Kannanir*
- *Símat*

- *Heimapróf*
- *Samvinnupróf*
- *Glósupróf*
- *Sjálfsmat*
- *Jafningjamat*
- *Vinnubókarmat*
- *Hópverkefni*
- *Einstaklingsverkefni*
- *Munnleg próf*
- *Munnlegt mat*

6. Skólaíþróttir

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í skólaíþróttum í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) kvarðanum A-D til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok skólaárs. Það er þó hvers skóla að ákveða hvort hann nýtir A-D kvarðann fyrr en í 10. bekk eða aðra matskvarða þótt hæfniviðmiðin liggi alltaf til grundvallar námsmati hverjar sem aðferðir og matskvarðar eru í einstaka skólum og bekkjum/árgöngum.

Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir	**Hæfniþættir**	**Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 8. bekk** *Við lok árgangs geti nemandi*
Heilsa og velferð	*Þekking*	• nýtt sér æfingar sem efla líkamsþol, hjarta- og blóðrásarkerfi • nýtt sér stöðluð þrekpróf til að byggja upp eigið þrek og líkamshreysti • þekkt og nýtt sér stöðluð próf til að meta eigin líkamshreysti og líkamsþol • þekkt mikilvægi hreyfingar og umhirðu líkamans fyrir eigin velferð og heilsu
	Leikni	• þekkt æfingar sem efla kraft, hraða og viðbragð • þjálfað þrek sitt og þol í gegnum ýmsar íþróttagreinar og leiki • iðkað íþróttir, leiki, sund og útihlaup á skólalóð og eða í nærsamfélagi
	Viðhorf	• nýtt sér fjölbreyttar aðferðir til daglegrar hreyfingar • sagt frá jákvæðri upplifun kennslustunda í íþróttum og sundi • rætt um jákvæða sjálfsmynd og fjölbreytta möguleika til hreyfingar
Hreyfing og afkastageta	*Þekking*	• sýnt leikni og þekkingu í undirstöðuatriðum nýrra eða áður lærðra hóp- og einstaklingsíþrótta sem stundaðar eru hér á landi • framkvæmt samsettar hreyfingar sem reyna á mismunandi vöðvahópa
	Leikni	• þekkt undirstöðuatriði helstu íþróttagreina sem stundaðar eru hér á landi • framkvæmt æfingar sem efla og reyna á gróf- og fínhreyfingar • framkvæmt æfingar og leiki sem reyna á samsettar hreyfingar og efla samhæfingu • stundað æfingar og leiki sem reyna á samhæfingu augna og handa eða mismunandi vöðvahópa
	Viðhorf	• fundið farveg fyrir hreyfiþörf sína í fjölbreyttum æfingum og leikjum í gegnum mismunandi íþróttagreinar • upplifað hvernig æfingar og leikir hafi jákvæð áhrif á líðan hans
Félagslegir þættir og samvinna	*Þekking*	• skýrt mikilvægi leikreglna, farið eftir þeim bæði í hóp- og einstaklingsíþrótt • þjálfast í að skipuleggja, framkvæma og bera ábyrgð á hópvinnu sem snýr að íþróttum og leikjum • rætt um einelti og stríðni og brugðist við því á æskilegan hátt

	Leikni	• tekið þátt í fjölbreyttum leikjum- og íþróttagreinum sem krefjast mismunandi leikreglna • tileinkað sér samvinnu og tillitssemi gagnvart samnemendum • öðlast enn frekari skilning og raunsætt mat á eigin getu og færni • tekist á við aðstæður í leikjum og æfingum þar sem veita þarf félaga eða félögum hvatningu
	Viðhorf	• sýnt öðrum virðingu og umburðarlyndi í leik og starfi • gert sér grein fyrir gildi samvinnu í leik og keppni • upplifað jákvæða hvatningu til frekari íþróttaiðkunar
Öryggi og skipulag	*Þekking*	• þekkt helstu reglur um umgengni og öryggi í íþróttahúsum og sundlaugum • fylgt settum reglum og brugðist á réttan hátt við fyrirmælum kennara – og starfsmanna íþróttahúsa og sundlauga
	Leikni	• fylgt reglum í búningsklefum og baðaðstöðu • brugðist við óvæntum aðstæðum sbr. slys eða óhapp í íþróttatíma
	Viðhorf	• umgengist áhöld og tæki á öruggan og ábyrgan hátt • farið eftir reglum sem snúa að umgengni í íþróttahúsum og sundlaugum • sýnt starfsfólki íþróttahúsa og sundlauga tillitssemi og virðingu

Grunnþættir menntunar í skólaíþróttum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í skólaíþróttum:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar Að nemandi
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	• hreyfi sig alla daga vikunnar. • taki þátt í æfingum og leikjum sér til ánægju ásamt því að efla eigið líkamshreysti. • taki þátt í íþróttum og sundi til að efla félagsleg tengsl og samvinnu við samnemendur. • að nemendur taki ábyrgð á eigin heilsu og skilji mikilvægi svefns, réttrar næringar og daglegrar hreyfingar.
JAFNRÉTTI:	• stundi fjölbreytta hreyfingu s.s. íþróttir, sund eða útivist sem eru án fordóma á skólatíma og í nærsamfélagi. • hafi fengið kynningu á sem flestum íþróttagreinum. • fái tækifæri, óháð kyni, til að njóta styrkleika sinna í íþróttum og sundi ogýta þar með undir jákvæða sjálfsmynd nemenda
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	• fái tækifæri að velja sér æfingu eða leiki sem hann hefur áhuga á og er við hæfi. • hafi tækifæri til að koma með tillögur að æfingum eða leikjum eða hafa áhrif á skipulag kennslu þegar við á. • hafi jafnan rétt á við aðra að stunda hreyfingu í a.m.k. 3 svar í viku í 40 mín. í senn.

LÆSI:	• þekki áhrif þjálfunar á helstu líffæri eins og hjarta og lungu en einnig á vöðva- og taugakerfið. • læri að taka sigri jafnt sem tapi og sýni íþróttamannslega framkomu. • taki þátt í leikjum sem styrkja samvinnu og samskipti nemenda. • þekki og fylgi leikreglum og geti skorið úr ágreiningi ef upp kemur
SJÁLFBÆRNI:	• fái tækifæri til að velja leik eða hreyfingu sem honum finnst áhugaverð og skemmtileg. • hafi jákvæða upplifun af íþróttaiðkun og skilji mikilvægi reglubundinnar hreyfingar. • sé meðvitaður um gildi æfinga og leikja, leggi sig ávallt fram og sé virkur og áhugasamur í íþróttatímum og sundi.
SKÖPUN:	• fái tækifæri til að búa til, útskýra eða hanna reglur eða leik • fái tækifæri til að sjá um upphitun og skipuleggja kennslustund í íþróttum og sundi einn eða í hóp.

6.1. Íþróttir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar
Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: Tvær 40 mín. kennslustundir á viku að jafnaði yfir skólaárið.

i. ***Viðfangsefni í náminu***
Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- ***Grunnþættir líkams- og hreyfiþroska*** ○ *Líkamsstaða og líkamsbeiting, samhæfing, styrkur, þol, hraði, jafnvægi, liðleiki*
- ***Líkams- og heilsurækt*** ○ *Styrktaræfingar, stöðvaþjálfun, útihlaup, þrekpróf, þolpróf*
- ***Knattleikir*** ○ *Knattspyrna, handknattleikur, körfuknattleikur, blak,*
- ***Spaðaíþróttir*** ○ *Badminton, bandý*
- ***Leikir***
  ○ *Boltaleikir, hlaupa- og viðbragðsleikir, kraftleikir, leiknileikir, samvinnuleikir, ratleikir.*
- ***Áhaldafimleikar***
  ○ *Gólfæfingar, stökk yfir hest / kistu / kubbur, sveiflur í köðlum*
- ***Frjálsíþróttir*** ○ *Hlaup, stökk, köst, víðivangshlaup, boðhlaup*
- ***Sértækir námsþættir*** ○ *Skólamót í leikjum, íþróttagreinum, frjálsum, sundi, skólaþrekmót, göngu- og hjólaferðir.*

-
-

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- ***Áhöld í íþróttasal***
  - ***Minni áhöld****: Boltar, gjarðir, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, léttar dýnur, liðabönd, vesti, mjúkir boltar, badmintonflugur og spaðar, bandý boltar og kylfur, keilur, skeiðklukkur, málband, spilastokkur, mottur.*
  - ***Stærri áhöld:*** *Kistur, kubbar, hestar, kaðlar, slár, badminton uppistöður, blak uppistöður, mörk, körfur, bekkir, stærri dýnur, stökkbretti, boltagrindur, boltanet.*

- ***Áhöld í skóla og á skólalóð*** ○ ***Minni áhöld:*** *Boltar, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, mjúkir boltar, liðabönd, vesti, bandý kylfur.*
  - ***Stærri áhöld:*** *Klifurbrautir, rólur, mörk, gervigrasvöllur, körfur, yfir veggur.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- ***Kennsla í íþróttahúsi*** ○ *Íþróttasalur*
- ***Kennsla utanhúss*** ○ *Skólalóð*
- ***Heimanám (foreldrar)*** ○ *Nemendur eru hvattir til að stunda íþróttir og almenna hreyfingu utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- ***Kennsluaðferðir*** ○ *Sýnikennsla, vettvangsferðir, endurtekningaræfingar, námsleikir, stöðvaþjálfun, áfangaþjálfun, stöðugt þjálfunarálag, þrautabrautir, hlutverkaleikir, hermileikir, kannanir, hópvinna.*
- ***Kennsluaðferðir og leiðir***
  - *I þad og tengd tæki.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Lykilhæfni:

- ***Hreyfing og afkastageta***
  - ***Námsmat***
    - *Færni- og afkastagetupróf*
    - *Þolpróf*
- ***Félagslegir þættir og samvinna***
  - ***Námsmat***
    - *Virkni í kennslustundum, ástundun og færni.*
- ***öryggi og skipulag:***
  - ***Námsmat***

- *Að fara eftir reglum, m.a. öryggisreglum í íþróttahúsi*
- *Að fylgja fyrirmælum kennara og starfsmanna*

Námshæfni:

- *Stöðumat nokkrum sinnum yfir skólaárið, miðað er við samhæfingu, styrk, sprengikraft, liðleika og þrek.*

6.2. Sund

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar
Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: Ein 40 mínútna kennslustund að jafnaði á viku yfir skólaárið.

Áhersla er lögð á að nemandi þjálfist og öðlist aukna færni í mismunandi sundaðferðum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í sundi eru:

- ***Grunnþættir líkams- og hreyfiþroska*** ○ *Að nemandi þjálfist í æskilegri líkamsstöðu í vatni og líkamsbeitingu, samhæfingu, liðleika, þoli, krafti, viðbragðs og hraða auk almennrar vatnsaðlögunar*
  - ○ *Að nemandi geti synt 400 m viðstöðulaust með frjálsri aðferð*
- ***Bringusund***
  - ○ *Að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli, öndun, armtaki og fótataki.*
  - ○ *Að nemandi geti synt 50 m bringusund að lágmarki á 1:07,0 sek.*
- ***Skólabaksund***
  - ○ *Að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli og samhæfingu í armtaki og fótataki*
- ***Skriðsund***
  - ○ *Að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli öndun, armtaki og fótataki* ○ *Að nemandi geti synt 25 m skriðsund að lágmarki á 30,0 sek.*
- ***Baksund***
  - ○ *Að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli, armtaki og fótataki*
- ***Flugsund***
  - ○ *Að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli, armtaki og fótataki*
- ***Kafsund, köfun og stungur*** ○ *Að nemandi þjálfist í kafsundi, köfun og stungum* ○ *Að nemandi nái að stinga sér af bakka* ○ *Að nemandi geti synt 8 m kafsund að hlut á botni laugar, synt með hlutinn til baka (ekki í kafi) og endurtekið æfinguna aftur eftir 10 sek.*
- ***Marvaði***
  - ○ *Að nemandi geti troðið marvaða í eina mínútu*
- ***Fatasund***
  - ○ *Að nemandi þjálfist að synda í fötum*

- ***Leikir*** ○ *Að nemandi læri að bera virðingu fyrir þörfum og getu annarra.* ○ *Að nemandi fái tækifæri til að bæta félagsþroska sinn og samskipti.*
  - ○ *Að nemandi geti tekið þátt í ýmsum leikjum í sundi til að auka færni í samvinnu og að efla þol, styrk, viðbragð og hraða*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- ***Áhöld í sundlaug***
  - ○ *Kútar, núðlur, flotbelti, stór bretti, lítil bretti, sundfit, flotholt af ýmsum gerðum, kafhringir, kafhlið, gjarðir, dýnur, boltar, björgunardúkka*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- ***Kennsla fer fram í*** ○ *Ásvallalaug* ○ *Unnið með sundkennsluleiðbeiningar í ákveðinn tíma til að styðja við nemendur til að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:*
  - *Við upphaf kennsluárs*
  - *Um mitt kennsluár*
    - *Við lok kennsluár*
- *Dagleg hreyfing borin saman milli tímabila*
- ***Heimanám (foreldrar)*** ○ *Nemendur eru hvattir til að stunda sund utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- ***Kennsluaðferðir*** ○ *Sýnikennsla, endurtekning, leikir, þolþjálfun, þrautabrautir, hópvinna, samvinna, sköpun*
- ***Kennsluaðferðir og leiðir***
  - ○ *iPad og tengd tækni*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Lykilhæfni:

- ***Heilsa og velferð;*** ○ *Námsmat*
  - *Markmiðasetning og framfarir*
- ***Hreyfing og afkastageta****;* ○ *Námsmat*
  - *Tæknileg útfærsla sundgreina*
  - *8. sundstig*
- ***Félagslegir þættir og samvinna****;* ○ *Námsmat*
  - *Virkni í kennslustundum*
  - *Viðhorf*

-
-
    - *áhugi*
- ***Öryggi og skipulag***; ○ *Námsmat*
    - *Að fara eftir reglum á sundstöðum*

Námshæfni:

- *Stöðumat 4-5 sinnum yfir skólaárið, miðað er við viðkomandi sundstig.*

7. Stærðfræði

Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í stærðfræði	Þ	L	V
Að geta spurt og svarað með stærðfræði: *Matsviðmið:* *1 – 3*	*Tjáð sig um stærðfræðileg efni og um veruleikann með tungumáli stærðfræðinnar, útskýrt hugsun sína um hana fyrir öðrum, leitað lausna og sett viðfangsefni fram á fjölbreyttan stærðfræðilegan hátt með því að beita skapandi hugsun, ígrundun og röksemdafærslu,sett fram, greint, túlkað og metið stærðfræðileg líkön.* *Við lok 8. bekkjar getur nemandi:* • greint á milli einfaldra skilgreininga og setninga. Getur nýtt þá þekkingu til að kanna og ræða um einföld stærðfræðileg hugtök, • fundið, sett fram einfaldar stærðfræðiþrautir bæði í tengslum við daglegt líf og viðfangsefni stærðfræðinnar, • sett upp og túlkað einfalt stærðfræðilegt líkan af raunverulegum aðstæðum. Það getur m.a. falið í sér einfaldan reikning, teikningar, myndrit og einfaldar jöfnur, • rætt um stærðfræði, skilið og metið einfaldar röksemdir sem settar eru fram af öðrum			X X X X
Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar: *Matsviðmið:* *4*	*Notað hugtök og táknmál stærðfræðinnar til að setja fram, tákna og leysa hversdagsleg og fræðileg vandamál, rætt um lausnir og nýtt margvísleg hjálpartæki til stærðfræðilegra verka, þar með talin tölvutækni,* *Við lok 8. bekkjar getur nemandi:* • sett fram og notað mismunandi framsetningu á sama stærðfræðiverkefninu, • lesið úr táknmáli stærðfræðinnar og þekkt þær leikreglur sem gilda um meðferð þess, • tjáð sig um einföld stærðfræðileg efni munnlega, skriflega og myndrænt • valið og notað margvísleg verkfæri, þar með talin tölvutækni, notað þau til að rannsaka einföld stærðfræðileg efni og setja fram niðurstöður sínar á einfaldan hátt.	X	X X X X	X

Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar: *Matsviðmið:* *5 – 6*	*Unnið skipulega einn og í samvinnu við aðra að því að rannsaka, greina, túlka, setja fram tilgátur og finna lausnir, alhæfa um hvers kyns viðfangsefni með hjálp stærðfræðinnar, lesið og lagt mat á stærðfræðitexta, notað viðeigandi verkfæri s.s. tölvur og kynnt niðurstöður sínar,* *Við lok 8. bekkjar getur nemandi:* • tekið þátt í að þróa skipulega einfaldar lausnaleiðir, m.a. með notkun upplýsingatækni, • rannsakað, sett fram á skipulegan hátt með það að markmiði að fjalla um einföld stærðfræðileg efni, • undirbúið og skrifað einfaldan texta um eigin vinnu með stærðfræði, m.a. með því að nota upplýsingatækni, • unnið í samvinnu við aðra að lausnum stærðfræðiverkefna • tekist á við minni háttar verkefni úr umhverfinu eða samfélaginu, þar sem þarf að afla upplýsinga og meta þær, • nýtt möguleika stærðfræðinnar til að lýsa veruleikanum og líkt eftir einföldum raunverulegum fyrirbrigðum, m.a. með notkun tölvutækni, • lesið einfaldan stærðfræðilegan texta og skilið sem settur er fram á táknmáli stærðfræðinnar.	 X X	X X X X X	 X X X
Tölur og reikningur: *Matsviðmið:* *7 – 8*	*Notað rauntölur og reiknað með ræðum tölum, greint samhengi milli talna í ólíkum talnamengjum, tekið þátt í að þróa lausnaleiðir, nýtt sér samhengi og tengsl reikniaðgerðanna og notað þá þekkingu við útreikninga og mat á þeim,* *Við lok 8. bekkjar getur nemandi:* • notað rauntölur á einfaldan hátt • notað sætiskerfisrithátt og sýnt að hann skilur þær reglur sem gilda um hann, • gefið dæmi um mismunandi framsetningu brota, skýrt sambandið milli almennra brota, tugabrota og prósenta,	X X	X	
	• leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni, tölvuforritum og skriflegum útreikningum, • tekið þátt í að þróa hentugar aðferðir við einfaldan reikning með ræðum tölum, nýtt vasareikni og tölvur í þeim tilgangi, • reiknað með einföldum ræðum tölum, m.a. við lausnir á jöfnum og öðrum viðfangsefnum algebru, • notað almenn brot, tugabrot og prósentur við útreikninga á daglegum viðfangsefnum, • nýtt sér samhengi og tengsl reikniaðgerðanna og notað þá þekkingu við útreikninga.	X X	X X X X	 X X

Algebra: *Matsviðmið:* *9*	*Rannsakað mynstur og alhæft um þau, leyst jöfnur, notað breytistærðir og lýst sambandi þeirra með stæðum og föllum,* *Við lok 8. bekkjar getur nemandi:* • unnið með talnarunur og rúmfræðimynstur til að koma einföldu skipulagi á og sett fram stæður með breytistærðum, • leyst einfaldar jöfnur	X X	 X	X
Rúmfræði og mælingar: *Matsviðmið:* *10 – 11*	*Notað undirstöðuhugtök rúmfræðinnar, nýtt einslögun, hornareglur og hnitakerfi til að teikna og greina rúmfræðilega hluti, sett fram einföld rúmfræðileg rök, mælt og reiknað lengd, flöt og rými og nýtt tölvur til þessara hluta,* *Við lok 8. bekkjar getur nemandi:* • notað undirstöðuhugtök rúmfræðinnar þar með talin hugtök um færslur og eiginleika tvívíðra forma, • teiknað skýringarmyndir og unnið með teikningar annarra út frá gefnum forsendum, • Gert einfaldar rannsóknir á þríhyrningum og reiknað horn út frá þekktum eiginleikum, • nýtt tölvur til að teikna og rannsaka og setja fram rök um rúmfræðilegar teikningar, • sett fram einföld rúmfræðileg rök, • notað teikningar í hnitakerfi.	X X X X	X X X X X X X	 X
Tölfræði og líkindi: *Matsviðmið:* *12 – 14*	*Notað tölfræðihugtök til að skipuleggja, framkvæma og túlka tölfræðirannsóknir, framkvæmt og dregið ályktanir af tilraunum, þar sem líkur og tilviljun koma við sögu, notað einföld líkindahugtök og talningar til að reikna og túlka líkur á atburðum,* *Við lok 8. bekkjar getur nemandi:* • notað tölfræðihugtök til að setja fram, lýsa, skýra og túlka gögn, • framkvæmt einfaldar tölfræðikannanir, • lesið og skilið einfaldar upplýsingar um líkindi sem birtar eru á formi tölfræði, t.d. í fjölmiðlum,	 X	X X X X X	X X X

7.0. Stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Tímafjöldi: 6 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

-
-

Að geta spurt og svarað með stærðfræði, að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar, tölur og reikningur, algebra, rúmfræði og mælingar, tölfræði og líkindi.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Skali 1A nemenda og æfingahefti
- Skali 1B nemenda og æfingahefti
- Almenn stærðfræði I, valin dæmi
- *Ljósritaðar þrautir*
- *Ljósrituð verkefni*
- *Rasmus.is*
- *Ítarefni af internetinu.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *innlagnir,*
- *hópavinna,*
- *samvinnunám,*
- *einstaklingsnám,*
- *bókavinna,*
- *hlutbundin vinna,*
- *þrautir,*
- *gagnvirkt efni,*
- *heimavinna.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Annað efni*
- *Ítarefni*
- *Sérkennsla*
- *Afsláttur veittur*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Próf: lotupróf, yfirlitspróf*
- *Kannanir*
- *Símat*
- *Heimapróf*
- *Samvinnupróf*

- *Glósupróf*
- *Sjálfsmat*
- *Jafningjamat*
- *Vinnubókarmat*
- *Hópverkefni*
- *Einstaklingsverkefni*
- *Munnleg próf*
- *Munnlegt mat*

7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni.

Að nemendur:

- *Geti nýtt sér táknmál stærðfræðinnar við lestur hennar.*
- *Lesi stærðfræðilegar upplýsingar og dragi af þeim ályktanir.*
- *Rökstyðji niðurstöður sínar og skýri lausnaleiðir.*
- *Beiti stærðfræðiþekkingu sinni á viðfangsefni daglegs lífs.*
- *Geri sér grein fyrir og geti rökstutt mismunandi leiðir við lausnir verkefna.*
- *Beiti hugtökum stærðfræðinnar við skriflegar og munnlegar útskýringar og í umræðum.*
- *Lesi og túlki stærðfræðitexta, greini upplýsingar og vinni úr þeim.*
- *Setji fram tilgátur og finni leiðir til að komast að rökstuddri niðurstöðu.*
- *Öðlist góða tilfinningu fyrir tölum og geti lagt mat á hvort útkoma í reikningsdæmi er sennileg.*
- *Geti lesið úr og túlkað tölulegar upplýsingar.*
- *Geti sett fram tölulegar upplýsingar á fjölbreyttan hátt.*

7.2. Tölur, reikningur og algebra

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Hugareikningur, slumpreikningur og blaðreikningur

- *reikna hratt og skilmerkilega í huganum*
- *reikna með slumpreikningi*
- *reikna með blaðreikningi (skriflegum aðferðum)*

Deilanleiki og þáttun

- *finna með hvaða tölum er hægt að deila í aðra tölu*
- *greina milli frumtalna og samsettra talna*
- *þátta og frumþátta*

Tölur báðum megin við núll

- *reikna með neikvæðum tölum*

-
-
- *reikna með mörgum reikniaðgerðum í sama dæminu*

Veldi

- *skrifa tölur sem veldi*
- *margfalda og deila í veldi með sömu stofntölu*
- *reikna með veldi og nota margar reikniaðgerðir í sama dæminu*

Almenn brot

- *skrifa tölu sem eiginlegt brot, óeiginlegt brot og blandna tölu*
- *staðsetja almenn brot á talnalínu*
- *lengja og stytta brot*
- *reikna með almennum brotum, meðal annars við útreikninga á viðfangsefnum úr daglegu lífi*

Tugabrot

- *staðsetja tugabrot á talnalínu*
- *breyta almennu broti í tugabrot og öfugt*
- *námunda tugabrot*
- *deila með tugabroti*

Prósent

- *reikna með prósentum*
- *breyta almennu broti og tugabroti í prósent og öfugt og skýra sambandið á milli þeirra*
- *nota prósentureikning við verkefni úr daglegu lífi*

Könnun á mynstrum

- *bera kennsl á mynstur sem form, myndir og tölur mynda*
- *halda áfram með mynstur*
- *lýsa með orðum, formúlum og táknum hvernig mynstur er byggt upp*

Algebrustæður

- *setja úrlausnarefni eða verkefni úr daglegu lífi fram með bókstöfum og tölum; þetta kallast að búa til algebrustæðu*
- *skipta bókstöfum í algebrustæðum út fyrir tölur og reikna gildi stæðnanna*

Bókstafareikningur

- *reikna með bókstöfum*

Jöfnur

- *leysa jöfnur*
- *ganga úr skugga um að lausn jöfnu sé rétt*
- *nota jöfnur til að leysa verkefni úr daglegu lífi*

7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Byggingarefni í rúmfræði

- *lýsa, teikna og þekkja punkta, línur, ferla, hálflínur og strik*
- *útskýra hvað átt er við með hugtakinu horn*
- *mæla og teikna horn og áætla stærð horna*

- *þekkja og nota eiginleika topphorna, grannhorna, lagshorna, einslægra horna, réttra horna, hvassra horna og gleiðra horna*

Rúmfræðiteikningar

- *teikna horn, þverla, samsíða línur og rúmfræðiform*
- *þekkja og nefna heiti rúmfræðiforma*
- *teikna, m.a. með hringfara og reglustiku eða með forritum, þríhyrninga, ferhyrninga og önnur rúmfræðiform sem eru sett saman úr þríhyrningum og ferhyrningum*
- *reikna út hornastærðir í þríhyrningum og ferhyrningum*

Samhverfa og hliðrun

- *þekkja og lýsa ýmsum tegundum samhverfu*
- *teikna, m.a. með hringfara og reglustiku, spegilmyndir, snúninga og hliðrun einfaldra rúmfræðiforma*

Hnitakerfið

- *merkja punkta og línur í hnitakerfi*
- *nota hnit til að spegla rúmfræðiform um ásana*
- *nota hnit til að hliðra rúmfræðiformum samsíða ásunum*
- *nota hnit til að snúa rúmfræðiformum um upphafspunktinn (0, 0)*

Gagnavinna

- *flokka gögn og búa til tíðnitöflur*
- *kynna gögn með súluritum, skífuritum, línuritum og stuðlaritum*
- *finna hlutfallstíðni*
- *nota gagnabanka til að finna ákveðin gögn, lesa, útskýra og túlka gögn*

Greining og útreikningar

- *reikna út gildi sem sýna miðsækni á þrjá mismunandi vegu (meðaltal, miðgildi og tíðasta gildi)*
- *reikna út gildi sem sýna dreifingu gagnanna*
- *bera gögn saman við meðaltöl langs tímabils*

Tölfræðilegar kannanir

- *skipuleggja tölfræðilega könnun*
- *kynna niðurstöður könnunar á trúverðugan og skilmerkilegan hátt, meðal annars með notkun upplýsingatækni*
- *meta hvort heimild gefur rangar upplýsingar*

8. Upplýsinga- og tæknimennt

Viðmið um námshæfni

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt	Þ	L	V
Árgangsmarkmið:	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• nýtt upplýsingaver sér til gagns bæði í stýrðu námi og á eigin forsendum.	X	X	
	• nýtt rafrænt námsefni á ýmsu formi í tengslum við nám og vinnu.	X	X	
	• nýtt hugbúnað við forritun	X	X	
	• sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum undir leiðsögn og í samvinnu með öðrum.	X	X	
	• nýtt sér mismunandi tæknibúnað á hagkvæmilegan og fjölbreyttan hátt.	X	X	
	• nýtt sér fjölbreyttar leiðir og leitarvélar við markvissa öflun upplýsinga við hæfi.	X X	X	
	• unnið með heimildir og sett fram heimildaskrá.	X	X	X
	• sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og við heimildarvinnu.	x	X	X
	• farið eftir reglum um ábyrga netnotkun, og er meðvitaður siðferðilegt gildi þeirra.			
Heildar-markmið:	*Við lok árgangs geti nemandi:*			
	• nýtt upplýsingaver á fjölbreyttan hátt til þekkingaröflunar og miðlunar.		X	
	• unnið sjálfstætt og tekið ábyrgð á eigin námsframvindu.	X	X	
	• unnið á skapandi og gagnrýninn hátt, sjálfstætt og með öðrum.	X	X	
	• nýtt sér til fullnustu möguleika margvíslegs tæknibúnaðar á hagkvæman og markvissan hátt.		X X	
	• nýtt sér efni á margvíslegu formi.	x	X	x
	• verið gagnrýninn á gæði ýmissa upplýsinga.		x	
	• nýtt hugbúnað/forrit við gerð ritunarverkefna, myndvinnslu og hljóð- og tónvinnslu.			

8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Áhersla er lögð á að kynna nemendum tækni og aðferðir við öflun, úrvinnslu, sköpun og miðlun upplýsinga í tengslum við annað nám. Upplýsingaver styður þessa þætti og stuðlar að fjölbreytni í kennsluháttum og bætir aðgengi allra að námi við hæfi. Í upplýsingaveri fá nemendur þjálfun í sjálfstæðum vinnubrögðum, læra að afla sér þekkingar, vega hana og meta, skapa nýja, umbreyta og miðla henni á fjölbreyttan hátt. Nemendur þurfa að búa yfir færni í fingrasetningu, læra ýmis konar framsetningar- og margmiðlunarhugbúnað, sem gerir þeim kleift að miðla þekkingu á fjölbreyttan hátt, s.s. með framsögn, ritsmíð eða stafrænni miðlun með hljóði og mynd. Í upplýsinga- og tæknimennt er lögð áhersla á þverfaglega samvinnu við önnur námssvið. Hæfnisviðmiðin eru sá grundvöllur sem kennsluhættir og námsmat byggjast á. Mikilvægt er að námsmat sé alhliða, nái til allra færnisþátta, endurspegli hæfnisviðmiðin og viðfangsefni námssins. Nemendur fái kynningu í forritun.

Tímafjöldi: 1 kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár.

-
-

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Kennt er á ýmsan hugbúnað til að ná fram markmiðum tölvukennslunnar. Rík áhersla er lögð á vinnslu á Microsoft Office. Fræðsla um netöryggi og unnið með heimildir og meðferð upplýsinga við heimildarvinnu.*
- *Einnig læra nemendur að nota sér Internetið og tengja efni þess við Officepakkann Rétt fingrasetning er kennd og unnið með texta.*
- *Nemendur öðlast færni í grunnatriðum forritunnar, stuðst er við forritið Alice.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Efni, forrit og verkefni frá kennara allt á tölvutæku formi.*
- *Veraldarvefurinn notaður þegar við á.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

- *Bein kennsla*
- *Innlagnir*
- *Sýnikennsla*
- *Verklegar æfingar* ***iv. Námsmat og námsmatsaðlögun***

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *símat*

VIÐAUKI

Kynning skólanámskrár og viðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar

Hlutverk þessa viðauka er að kynna og útskýra hlutverk skólanámskrár fyrir skólasamfélaginu í Hafnarfirði. Sömuleiðis er honum ætlað að kynna viðmið bæjarins um það hvernig einstaka námssvið og námsgreinar eru unnin í skólanámskrá til að slíkt fullnægi gæðum.

Viðaukanum er skipt í sjö hluta:

A. Skólanámskrá og viðmið

B. Viðmiðunarstundaskrá og viðmið

C. Menntastefna skóla og viðmið

D. Grunnþættir menntunar og viðmið

E. Námssvið, námsgreinar og viðmið

F. Hæfni (námshæfni og lykilhæfni) og viðmið

G. Námsmat, matskvarðar og viðmið

Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið

Grunnskólastarf er unnið á grundvelli laga og reglugerða með viðeigandi viðmiðum sem þar birtast en fær sýnileika í námskrá einstakra skóla, nefnd skólanámskrá. Um skólanámskrá er sérstaklega kveðið í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 63-64):

> **12.1 Skólanámskrá**
> Sérhver skóli semur skólanámskrá. Í skólanámskrá gerir skóli grein fyrir því hvernig hann nýtir það svigrúm til ákvarðana og athafna sem lög, reglugerðir, aðalnámskrá og skólastefna viðkomandi sveitarfélaga veita. Skólar sem eru einkareknir og tilheyra ekki tilteknu sveitarfélagi þurfa ekki að lúta ákvæðum skólastefnu sveitarfélaga.
>
> Skólanámskrá er nánari útfærsla á ákvæðum aðalnámskrár og í henni gefst kostur á að laga opinber fyrirmæli að sérstöðu hvers skóla og staðbundnum aðstæðum og gera grein fyrir hvernig þær aðstæður eru nýttar til að efla nám og kennslu.
>
> Í skólanámskrá er gerð grein fyrir þeim gildum sem starf skólans byggist á. Þar eru útfærð þau almennu viðmið sem sett eru í aðalnámskrá.

Skólanámskrá er unnin í samhengi við starfsáætlun skóla og ber að lesa þær saman til að fá fullt samhengi um skólastarfið.

Hér er hugtakið námskrá skilgreint eftir tegundum hennar í skólastarfinu. Það er gert til frekari skýringar á og þeim viðmiðum sem Hafnarfjörður leggur til viðbótar til viðmiðunar fyrir skólastarf í Hafnarfirði:

NÁMSKRÁ = Námskrá er skráð (rituð) áætlun um inntak og gæði á námi sem stefnt er að fram fari hjá ákveðnum nemendahópi á gefnum námssviðum innan afmarkaðs tíma sem framfylgt er með virku kennsluskipulagi með framkvæmd kennara undir stjórn skólastjóra viðkomandi skóla. Framkvæmd á námsskipulagi við að koma námskrá í virka framkvæmd er háð faglegri ábyrgð kennara (saman) í þeim tilgangi að ná sem mestum árangri í kennslustarfsemi út frá þeim viðmiðum sem námskráin stefnir að. Námskrá er fylgt eftir með frekari verkáætlunum eftir atvikum í skólum (t.d. vikuáætlunum, kennsluáætlunum o.fl.) eftir skipulagi í skóla/árgöngum/kennara, til að koma þeim í sem raunhæfasta framkvæmd. Skólar þurfa að viðhafa árleg skil á (skóla)námskrá til fræðsluyfirvalda (í staðfestingarferli) en ekki á verkáætlunum (kennsluáætlunum) sem eiga að koma námskrá í framkvæmd (en þær eru hluti innra og ytra mats).

Ræða má um fjórar tegundir námskráa í grunnskólum:

Skólanámskrá = Námskrá eins skóla með almennri stefnu um gæði skólastarfs og námsáherslur sem tengir saman allar bekkjarnámskrár skóla og mynda eina heildarnámskrá fyrir einn skóla. Skólanámskrá lýtur sameiginlegri uppbyggingu í Hafnarfirði (sjá síðar).

Bekkjarnámskrá = Námskrá sem gildir fyrir einn bekk/árgang nemenda, t.d. nemendur í 1. bekk, 2. bekk
o.s.frv., alls 10 námskrár í heildstæðum grunnskóla. Bekkjarnámskrá er dreift til foreldra nemenda í viðkomandi árgangi á hverju hausti á stafrænu formi og birt á vef skóla sem hluti skólanámskrár skóla. Bekkjarnámskrá er með sameiginlega uppbyggingu í Hafnarfirði óháð aldri nemenda eða bekk.

Sviðsnámskrá = Námskrá eins námssviðs (alls átta í grunnskólum auk vals), t.d. stærðfræði, íslenska o.s.frv., fyrir einn grunnskóla í gegnum alla bekki skólans. Sviðsnámskrá birtist í skólanámskrá skóla og dreifist um allar bekkjarnámskrár hennar. Mikilvægt er að sviðsnámskrá myndi eina heild í skólastarfi milli bekkja skólans. Einstök námssvið eru skilgreind á grunni viðmiða um námshæfni nemenda (þekking, leikni og viðhorf) auk útlistunar á fyrirkomulagi einstakra námsgreina námssviðsins með viðeigandi lýsingu (viðfangsefni í náminu, náms- og kennslugögn, námsfyrirkomulag og námsaðlögun og námsmat) á áætluðu námsferli innan námsgreinarinnar á viðkomandi aldri.

Einstaklingsnámskrá = Námskrá sem útbúin er fyrir ákveðinn nemanda út frá sérþörfum hans þar sem námskrá bekkjar (bekkjarnámskrá) sem nemandi tilheyrir er ófullnægjandi og þarfnast aðlögunar að námsgetu nemanda og hæfni. Einstaklingsnámskrá birtist EKKI í skólanámskrá skóla heldur aðeins aðstandendum nemanda sem námskrá tilheyrir og honum sjálfum (eftir atvikum). Einstaklingsnámskrá er gerð árlega (a.m.k.) fyrir þá nemendur sem þess eru taldir þurfa. Grunnviðmið gilda um einstaklingsnámskrár í Hafnarfirði en hver skóli skal útfæra þær frekar út frá eigin sérstöðu.

Viðmið um skólanámskrá (bekkjarnámskrárnar tíu) í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

71. **Viðmið aðalnámskrár grunnskóla**: Skólanámskrá hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013) (námssviðin átta), en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar taka við viðmið sveitarfélagsins við sem koma hér áfram.
72. **Skólastefna Hafnarfjarðar og áherslur sveitarfélags**: Skólastefna Hafnarfjarðar markar stefnu sveitarfélagsins í málefnum grunnskóla. Viðmiðin hér birta frekari sjónarmið og áherslur sveitarfélags um framkvæmd skólastarfs á grunni aðalnámskrár.
73. **Skólastarf í Hafnarfirði og skólanámskrá**: Meginsjónarmið í skólanámskrárgerð í grunnskólum Hafnarfjarðar er að allir grunnskólar fylgi áherslum aðalnámskrár á hverjum tíma. Skólanámskráin er gæðahandbók hvers grunnskóla og er yfirlýsing hans um það að hverju nám nemenda og kennsla skólans stefnir að hverju sinni.
74. **Samhæfni skólanámskrár í Hafnarfirði:** Á grunni ábyrgðar skóla um gerð skólanámskrár leggur Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar fram leiðbeiningar og stuðning við skólanámskrárgerð einstakra skóla. Það gerist með viðmiðum sem styðja við stjórnsýslulega ferla, námskeiðahaldi og öðrum gögnum. Markmið þess er að styrkja skólana í skólanámskrárgerð til að hjálpa þeim að sýna fram á gæðin sem í skólaasrarfinu felast. Skólanámskráin er gæðahandbók hvers skóla í Hafnarfirði undir stjórnsýslulegri ábyrgð skólanefndar bæjarins á hverjum tíma.
75. **Samstarf og samráð um viðmið fyrir skólanámskrárgerð**: Í meginatriðum er skólanámskrárgerð einstakra grunnskóla á ábyrgð stjórnenda þeirra í samræmi við lög og reglugerðir um skólastarf. Skólaskrifstofan hefur það verkefni að styðja við skólanámskrárgerð skólanna við að útfæra skólanámskrárgerðina í samræmi við áherslur aðalnámskrár. Samstarf og samráð er lykilatriði við skólastjórnendur um gerð skólanámskrár einstakra skóla í samvinnu við fagfólkið í skólunum.
76. **Uppbygging skólanámskrár**: Skólanámskrár allra grunnskóla Hafnarfjarðar skulu settar upp sem tíu bekkjarnámskrár í heildstæðum grunnskóla með sömu uppbyggingu, þessa:
    - I. hluti kynnir menntastefnu skólans.
    - II. hluti um þætti sem eru sameiginlegir fyrir allan árganginn óháð námssviðum.
    - III. hluti um nám á einstökum námssviðum og námsgreinum.

    Viðauki er við skólanámskrána með upplýsingum sem eru sameiginlegar fyrir allan bæinn og því allt skólasamfélagið í bænum mið kynningu og viðmiðum fræðsluyfirvalda bæjarins.
77. **Sameiginlegt form/snið skólanámskrár**: Til viðbótar ofangreindri uppbyggingu á skólanámskrá noti skólar form sem Skólaskrifstofan leggur til. Tilgangur þess er að hjálpa skólum að starfa í samræmi við nýja aðalnámskrá, skilgreina vel eigin sérstöðu og sýna fram á gæði skólastarfsins. Sameiginlegt form skólanámskrár fyrir Hafnarfjörð á að geta nýst öllum til að sérstaða hvers skóla komi fram sem birtist skýrt sem stefna hvers grunnskóla og hefti ekki möguleika hans til að þróa skólastarfið á skapandi og fjölbreyttan hátt innan ramma aðalnámskrár.
78. **Sérstaða skóla og skólanámskrá**: Í skólanámskrá skal hver skóli kynna sérstöðu sína og gildi sem móta kennslufræðilega og uppeldislega sýn skólastarfsins. Sérstaða skóla komi þá fram í skólanámskrá er varðar kennslufræðilegar áherslur hjá starfsfólki hans innan ramma aðalnámskrár, nýtingu valstunda innan viðmiðunarstundaskrár, samsetningu og inntaki námsgreina innan námssviða í hverjum árgangi og kennslufræðilegum áherslum í daglegri starfsemi skóla.

79. **Kynning og staðfesting skólanámskrár**: Skólanámskrá næsta skólaárs skal lögð fram til kynningar í skólaráði hvers skóla í júní og skal staðfest í skólanefnd (fræðsluráði Hafnarfjarðar) í ágúst ár hvert. Skólanámskráin skal kynnt foreldrum í hverjum árgangi í upphafi hvers skólaárs, birt á vef skóla og dreift til foreldra á rafrænu formi.
80. **Skjalavarðveisla**: Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar annast varðveislu á skólanámskrám grunnskólanna í Hafnarfirði í skjalakerfi bæjarins í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur bæjarins.

Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið

Viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 50-51) er grundvöllur náms, kennslu og skipulags til inntaks á skólastarfi grunnskóla. Viðmiðunarstundaskrá segir til um hvernig tími nemenda í skóla skiptist eftir námssviðum (þ.m.t. námsgreinar) og aldri nemenda og er eftirfarandi:

Námsgreinar – Námssvið	1.-4. bekkur	5. – 7. bekkur	8. – 10. bekkur	Vikulegur kennslutími	Vikulegur kennslutími
	Heildartími í 1. - 4. bekk. Mínútur á viku	Heildartími í 5. - 7. bekk. Mínútur á viku	Heildartími í 8. - 10. bekk. Mínútur á viku	Heildartími í 1. - 10. bekk. Mínútur á viku	Hlutfall
Íslenska, íslenska sem annað tungumál og íslenskt táknmál	1.120	680	630	2.430	18,08%
Erlend tungumál; enska, danska eða önnur Norðurlandamál	80	460	840	1.380	10,27%
List- og verkgreinar	900	840	340	2.080	15,48%
Náttúrugreinar	420	340	360	1.120	8,33%
Skólaíþróttir	480	360	360	1.200	8,93%
Samfélagsgreinar; trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál, siðfræði	580	600	360	1.540	11,46%
Stærðfræði	800	600	600	2.000	14,88%
Upplýsinga- og tæknimennt	120	160	80	360	2,68%
Til ráðstöfunar /Val	300	160	870	1.330	9,90%
Alls	**4.800**	**4.200**	**4.440**	**13.440**	**100%**

„**Erlend tungumál**. Undir þau heyra enska og danska þar sem gert er ráð fyrir að enska sé fyrsta erlenda tungumálið og danska, norska eða sænska annað erlenda tungumálið.

List- og verkgreinar. Undir listgreinar heyra tónmennt, sjónlistir og sviðslistir. Undir verkgreinar heyra hönnun og smíði, textílmennt og heimilisfræði. Þessi tvö svið skulu hafa jafnt vægi innan heildartímans.

Náttúrugreinar. Undir þetta svið heyra m.a. náttúrufræði, eðlisvísindi, efnafræði, jarðvísindi, lífvísindi og umhverfismennt.

Skólaíþróttir. Undir þetta svið heyra m.a. íþróttir og sund.

Samfélagsgreinar. Undir þær heyra m.a. samfélagsfræði, saga, landafræði og þjóðfélagsfræði, trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál og siðfræði ásamt heimspeki.

Upplýsinga- og tæknimennt. Undir þetta heyrir m.a. miðlamennt, skólasafnsfræði, tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni.

Til ráðstöfunar/val. Undir þetta heyra ráðstöfunarstundir skóla, einkum í 1.−7. bekk og val nemenda í 8.−10. bekk.

Út frá áhersluþáttum námskrár í lögum skal hafa jafnvægi milli bóklegs náms og verklegs og þess gætt að ekki halli á verklegt nám þegar skólastarf er skipulagt. Það á einnig við um skipulag valnámskeiða. Því er gert ráð

fyrir að allt að helmingur valstunda sé bundinn list- og verktengdu námi. Hafa ber grunnþætti menntunar, áhersluþætti í aðalnámskrá og lykilhæfni til viðmiðunar við útfærslu allra námssviða og námsgreina. Auk þeirra námgreina og námssviða, sem tilgreind hafa verið í viðmiðunarstundaskrá, er gert ráð fyrir nokkrum þverfaglegum þáttum, s.s. nýsköpun, frumkvöðlamennt og nýmiðlun."

Viðmiðunarstundaskrá fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar er gefin upp sem sýnishorn og dæmi fyrir mögulega útfærslu á aðalnámskrá grunnskóla (2011). Hún tekur mið af því að eftir er að útfæra námsgreinar innan námssviða sem eru þá útfærsla einstakra skóla (sjá skýringar hér aftar) og skipting valstunda hefur ekki verið útfærð. Þetta er aðallega sett fram í þeim tilgangi að sýna skólum fram á mögulega útfærslu sem gengur upp (heildartímafjöldi í hverjum árgangi á móti tímafjölda sem er ætlaður í hvert námssvið á 10 ára grunnskólagöngu) og til að kynna öllum lágmarkstímafjölda í námssviðum sem nú reu í gildiu samkvæmt aðalnámskrá. Það er ekkert sem útlokar aðrar útgáfur viðmiðunarstundaskrár hjá einstaka skólum nái forsendur aðalnámskrár að ganga upp, þ.e. lágmarkstímafjöldi námssviða á 10 ára tímabili á móti heildartímafjölda í hverjum bekk/árgangi. Framsetningin hér er almenn útfærsla á mínútum úr aðalnámskrá grunnskóla í kennslustundir sem hver er 40 mínútur en skólum er að sjálfsögðu heimilt að hafa eigin útfærslu á tímalengd kennslustunda í daglegri stundatöflu:

Tafla 1: *Lágmarkstímafjöldi í námssviðum í gegnum grunnskólann í jafndreifingu*.

	1. bk.	**2. bk.**	**3. bk.**	**4. bk.**	**5. bk.**	**6. bk.**	**7. bk.**	**8. bk.**	**9. bk.**	**10. bk.**	**Alls**
Íslenska	7	7	7	7	6	6	5	5	5	5,75	**60,75**
Er. tung.	0	0	0	2	3	3	5,5	7	7	7	**34,5**
List./verk.	6	6	5	5,5	7	8	6	3	3	2,5	**52**
Nátt.gr.	3	2,5	3	2	3	3	2,5	3	3	3	**28**
Samf.gr.	4	3,5	4	3	5	5	5	3	3	3	**38,5**
Skólaíþr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	**30**
Stærðfr.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	**50**
UST	0	1	1	1	1	1	2	1	1	0	**9**
Val	2	2	2	1,5	2	1	1	7	7	7,75	**33,25**
Samt.	**30**	**30**	**30**	**30**	**35**	**35**	**35**	**37**	**37**	**37**	**326**

Viðmið um nám og kennslu í grunnskólum Hafnarfjarðar:

43. **Viðmið Aðalnámskrár um tímafjölda**: Skólastarf hvers skóla skal taka mið af Aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), sem lágmark en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem komu hér neðar.

Tafla 2: *Námssvið, námsgreinar og hlutfall þeirra innan námssviðs.*

Námssvið	Námsgreinar innan námssviðs	*Hlutfall námsgreina innan hvers námssviðs í grunnskóla*
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	*Hver námsþáttur skal ekki fá minna en 15% námstímans.*
2. Erlend tungumál	2.1. Enska 2.2. Danska og önnur Norðurlandamál	*Enska fái ekki minna en 55% og danska ekki minna en 35% námstímans.*
3. List- og verkgreinar	*A Listgreinar (50%):* 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt *B Verkgreinar (50%):* 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmennt	*Hver námsgrein innan list- og verkgreina fái ekki minna en 10% námstímans.*
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði (100%) (eða) 4.1. Eðlis- og efnavísindi 4.2. Jarð- og stjörnufræði 4.12. Lífvísindi 4.14. Umhverfismennt	*Hvor námsgrein fái ekki minna en 15% námstímans en sé námsgreinin náttúrufræði (yngsta stig) fái hún 100%.*
5. Skólaíþróttir	5.1. Íþróttir 5.2. Sund	*Íþróttir fái 67% og sund 33% námstímans.*

6. Samfélagsgreinar	6.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði 6.2. Jafnrétti og lífsleikni 6.3. Landafræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði	*Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.*
7. Stærðfræði	7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 7.2. Tölur, reikningur og algebra 7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	*Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.*
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	*Hvor námsgrein fái ekki minna en 35% námstímans.*
9. Val	9.1. Valgrein 1 9.2. Valgrein 2 o.s.frv.	*Skipulag, inntak og fjöldi valgreina er algjörlega í höndum hvers skóla.*

44. **Viðmiðunarstundaskrá**: Stundaskrár grunnskólanna í Hafnarfirði skulu taka mið af viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár sem lágmarksstundaskrá um heildartímafjölda í einstaka árgöngum og á einstaka námssviðum (sbr. töflu hér ofar).
45. **Viðmiðunarstundaskrá skóla, val og námsgreinar**: Einstaka grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað tímamagni til kennslu á öllum námssviðum á jafnræðisgrundvelli. Hver skóli skal skipuleggja námsgreinar innan hvers námssvið í samræmi við ofangreinda skiptingu námsgreina innan hvers námssviðs. Hver skóli skal skilgreina eigin grunn að viðmiðunarstundaskrá á hverju skólaári, þ.e. hver skóli getur breytt eigin skólanámskrá árlega, með því að afmarka valtíma í 1.7. bekk á önnur námssvið (eða jafnvel sem sérstakar námsgreinar) og afmarka tíma í námsgreinar innan námssviða í samræmi við ofangreinda töflu.
46. **Námsgreinar í skólanámskrá**: Námsgreinar (innan námssviða) skulu kynntar í skólanámskrá í samræmi við skilgreinda ofangreinda röð í hverjum árgangi og alltaf með sama númerakerfi (þ.e. þótt einstakar námsgreinar vanti í einstaka árganga eru númerum þeirra sleppt og þannig hlaupið yfir þau). Öllum námsgreinum sem kenndar eru í hverjum bekk/árgangi skal fylgja viðeigandi námslýsing sem uppfyllir viðmið skólanámskrárforms fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar.
47. **Úthlutun almennra kennslutíma**: Grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað kennslutímum til almennrar kennslu í samræmi við viðmið aðalnámskrár grunnskóla og sveitarfélags sem miða að jöfnuði meðal grunnskólanemenda. Í því felst að allir grunnskólar hljóta tímaúthlutun á

-
-

grundvelli jafnræðisreglna í samræmi við fjárhagsáætlun Hafnarfjarðarbæjar á hverjum tíma. Það er síðan einstakra skóla að skipuleggja kennslu á einstaka námssviðum (námsgreinar meðtaldar) í einstaka árgöngum í samræmi við viðmið aðalnámskrár og bæjarins líkt og þessi viðmið tilgreina.

48. **Úthlutun sértækra kennslutíma**: Grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað kennslutímum til sérkennslu í samræmi við metnar þarfir á grundvelli fjárhagsáætlunar bæjarins á hverjum tíma. Skólaskrifstofan úthlutar fjármagni til sérkennslu í einstaka skóla og sérúrræði undir verkstjórn sviðsstjóra fræðsluþjónustu/fræðslustjóra á hverjum tíma. Skólar meta kennsluþarfir nemenda sinni og forgangsraða fjármagni til sérkennslu innan skóla með skipulagi sem þeir sjálfir ákveða að henti best til að mæta þörfum nemenda og forgangsraða verkefnum í samræmi við það.

Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið

Skólastarf grunnskóla byggir á lögum og reglugerðum sem miða að því að veita öllum börnum á Íslandi starf í grunnskóla sem færir þeim sem sambærilegust gæði um leið og að mæta ólíkum þörfum þeirra og mismunandi aðstæðum. Í þeim skilningi er skólastarf samfélagslegt verkefni sem nær til allra íbúa landsins. Þess utan er gert ráð fyrir að hver skóli hafi ákveðna ábyrgð í því að skapa sér sérstöðu á grunni aðalnámskrár. Þessi sýnileiki getur verið útfærður margvíslega, hann skal taka mið af aðstæðum einstakra skóla og byggja á grunnstefnu skólans sem nefnd er menntastefna.

Á þeim grunni eru eftirfarandi viðmið um stefnu skóla og samfélagslega ábyrgð:

36. **Sérstaða skóla**: Hver grunnskóli í Hafnarfirði skal skilgreina eigin sérstöðu með afmörkun á eigin stefnu í nokkrum þáttum skólastarfsins sem skilgreind séu í skólanámskrá að kröfu aðalnámskrár grunnskóla (2011); nefnd menntastefna skóla.
37. **Menntastefna skóla skilgreind**: Viðmið um stefnu skóla er að þar komi fram áherslur skóla um gildi/leiðarljós og uppeldis- og kennslufræðilega sýn skóla þar sem áherslur grunnþáta menntunar í aðalnámskrá og aðrir þættir sem skóli telur æskilegt að hafa stefnu um og er í samræmi við lög, reglugerðir og opinberar reglur um grunnskólastarf.
38. **Tengsl og samstarf við nærumhverfi**: Hver skóli skal hafa stefnu um tengsl og samskipti við nærumhverfi sitt. Í því felast tengsl við náttúrulegt, félagslegt og menningarlegt umhverfi skóla. Þá skulu skólar sérstaklega skilgreina vel verkefni sín, tengsl og samstarf við leikskóla og framhaldsskóla. Sveitarfélagið getur einnig lagt þar til frekari viðmið um slíkt samstarf og tengsl og þá hvernig það hyggst styðja og efla slíkt samstarf.
39. **Samstarf heimila og skóla**: Mikilvægur þáttur skólastarf er að góð tengsl séu við heimili nemenda um nám og velferð barna. Í þeim tilgangi er mikilvægt að skýr viðmið séu um samstarf við heimili nemenda. Skólar skulu marka sér stefnu um samstarf við heimilin og í bekkjarnámskrám skal kynna þær leiðir og viðfangsefni sem unnið er með í hverjum bekk/árgangi. Hver skóli gefur þá út starfsáætlun og þar skulu vera nánari upplýsingamiðlun til heimila nemenda um verklag, skipulag og vinnubrögð í skólastarfi sem styðja við nám og kennslu allra nemenda.
40. **Forvarnir í grunnskólastarfi**: Forvarnir í skólastarfi grunnskóla miða að almennri velferð fyrir alla nemendur og tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðiþjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að öryggi í skólastarfi. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar og viðfangsefnum einstakra námssviða eins og kostur er og eðlilegt er á hverjum tíma sem fái birtingu í einstaka námsgreinum.

Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið

Eitt meginatriða í menntastefnu nýrra laga um grunnskóla er áherslan á grunnþætti menntunar sem kynntir eru sérstaklega í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 14-22):

„Þessir grunnþættir eru:

- læsi,
- sjálfbærni,
- heilbrigði og velferð,
- lýðræði og mannréttindi,
- jafnrétti, • sköpun.

...

Grunnþættirnir snúast um læsi á samfélag, menningu, umhverfi og náttúru þannig að börn og ungmenni læri að byggja sig upp andlega og líkamlega, að bjarga sér í samfélaginu og vinna með öðrum. Grunnþættirnir snúast einnig um framtíðarsýn og getu og vilja til að hafa áhrif og taka virkan þátt í að viðhalda samfélagi sínu, breyta því og þróa það.

...

Hugmyndirnar að baki grunnþáttunum eiga að endurspeglast í starfsháttum skóla, samskiptum og skólabrag. Þeir skulu vera sýnilegir í skólastarfinu öllu og koma fram í inntaki námsgreina og námssviða, bæði hvað varðar þá þekkingu og leikni sem börn og ungmenni skulu afla sér. Námssvið geta verið sérhæfing í viðfangsefnum skólastarfs þvert á námsgreinar og skólastig.

...

Grunnþættirnir fléttast inn í aðalnámskrár á öllum skólastigum og fyrirmæli hennar um allt skólastarfið:

- Efnisval og inntak náms, kennslu og leiks skal mótast af grunnþáttunum.
- Starfshættir og aðferðir, sem börn og ungmenni læra, eru undir áhrifum hugmynda sem fram koma í umfjöllun um grunnþættina.
- Vinnubrögð kennara og annarra, sem starfa í skólum, eiga að mótast af grunnþáttunum þannig að stuðlað sé að sjálfstæði, frumkvæði og þróun í skólastarfi.
- Þegar skólastarf er metið þarf að skoða hvort og hvernig grunnþættirnir hafi sett mark sitt á nám, kennslu og leik og skólastarfið í heild.“

Grunnþættir menntunar tengja þannig saman verkefni dagslegs skólastarfs, kennslu einstakra námsgreina og samhengi námssviðanna. Tafla er hér neðar skýrir ýmsa þætti og atriði sem heyra undir hvern grunnþátt fyrir sig og er viðfangsefni sem á að birtast í grunnskólastarfinu þvert á námsgreinar. Hún er samantekt úr aðalnámskrá grunnskóla (2011) til að ná utan um margvíslegar áherslur þaðan án þess þó að teljast vera fullkomin samantekt og því sé rými til frekari mótunar eða þróunar í skólum. Taflan er til leiðbeiningar skólum til að móta grunnþætti menntunar í skólanámskrá.

Tafla: *Grunnþættir menntunar og efnisþættir einstakra grunnþátta í skólastarfinu*

Grunnþáttur	**Efnisþættir grunnþátta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla (2011):**
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	Lýðheilsa byggir á andlegri, líkamlegri og félagslegri vellíðan. Það er áhersla á heilbrigða hreyfingu og hollt mataræði, geðvernd, forvarnir gegn vímuefnaneyslu, kynheilbrigði og aðrir þættir sem stuðla að heilbrigði og velferð nemenda til jákvæðrar sjálfsvitundar og vinna gegn áhrifum fíknar á einstaklinga í hvaða mynd sem hún kann að birtast. Samstarf við heimilin er ekki síst mikilvægt um þennan þátt og mikilvægt að byggja upp hefðir og vana til jákvæða og heilbrigðra

	lífsviðhorfa sem stuðla að þroska nemenda í átt til jákvæðrar sjálfsmyndar. Þar er skólinn mikilvæg fyrirmynd til heilbrigðis og velferðar með starfsháttum sínum, kennsluháttum og tilboðum til nemenda. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í námsgreinum skólans og í sérstöku samstarfi við stoðþjónustu skólans varðandi einstaka nemendur í gegnum nemendaverndarráð og önnur teymi í skólastarfinu.

Grunnþáttur	**Efnisþættir grunnþátta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla (2011):**
JAFNRÉTTI	Jafnrétti gegn hvers konar mismunun á grunni fötlunar, aldurs, trúar, kynhneigðar, lífsskoðana, litarháttar, ætternis, búsetu, stöðu, þjóðernis, kynþáttar og kyns. Virðing, umburðarlyndi, víðsýni, friður og að rækta hæfileika sína og gagnrýni á viðhorf í samfélagi og menningu eins og þau snúa að jafnrétti. Jafnréttismenntun með áherslu á kyn og kynhneigð. Fjölmenning, tungumál, menning og uppbygging skólasamfélags án aðgreiningar eru sömuleiðis þættir í jafnrétti. Jafnréttismenntun felur þá í sér jafnrétti varðandi námsmöguleika, námsefni, kennsluaðferðir og námsumhverfi auk réttar til náms- og starfsráðgjafar í skólanum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTT-INDI	Lýðræðisleg vinnubrögð og þátttaka, uppbygging lýðræðislegs samfélags (siðgæðisvitund, félagsvitund, borgaravitund), samvinna og hjálpsemi, virðing og umburðarlyndi, manngildi og umhyggja og réttindi barna og skyldur eru hluti þess að byggja upp samábyrgt og sjálfbært samfélag. Sömuleiðis rökhugsun og gagnrýnin hugsun á grundvelli siðfræði um siðferðilegt líferni og varnir gegn hvers konar ofbeldi í skólastarfinu sem skal endurspeglast í skólabrag skólans og skýrum skólareglum sem vernda gegn brotum á sjálfsögðum réttindum nemenda og starfsfólks. Það er hluti kennslu og náms að tileinka sér lýðræðislega hugsun og vernda mannréttindi sem liður í tileinkun lýðræðislegs gildismats fyrir samfélagsuppbygginguna. Lífsleikni er viðfangsefni í lýðræðislegum skólum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
LÆSI	Viðfangsefnið læsi miðar í víðum skilningi að hæfni einstaklings að verða læs á umhverfi sitt með því að ráða við margvísleg skilaboð sem honum og bregðast við þeim á jákvæðan hátt. Það snýst á margan hátt um námslega færni til að tileinka sér hæfni sem liggur til grunni í flestum námsgreinum skólans sem nemandi geti nýtt sér í daglegu lífi eins og hæfir aldri hans og þroska, t.d. lestrarfærni, talnalæsi, tölvulæsi, menningarlæsi, myndlæsi, fjármálalæsi, upplýsingalæsi, samskiptalæsi, tilfinningalæsi og fleira. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SJÁLFBÆRNI	Sjálfbær þróun, breytingar og framþróun og skynsamleg nýting náttúruauðlinda. Ferlar, lögmál og hringrás náttúrunnar, vistfræði, umhverfisvernd, loftslagsbreytingar og líffjölbreytileiki eru einstök viðofangsefni hér. Áherslur eru

	á jöfnuð, sameiginleg lífsskilyrði, frið og lífsgæði. Hnattræn áhrif, efnahagsþróun og sameiginlegt vistkerfi jarðar falla einnig hér undir. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SKÖPUN	Forvitni, athafnaþrá, frumkvæði, frumleiki, uppgötva, njóta, áhugi, víkja ímyndunarafl, leika sér, áskorun, spenna og leit, list- og verknám, nýsköpun og frumkvöðlanám er þættir eða viðfangsefni sem heyra til sköpunarþættinum. Sköpunarkraftur, innsæi og hagnýting skapandi hugmynda til mótunar viðhorfa og gildsmats skal takast á við samræðu um gagnrýna hugsun í daglegu skólastarfi. Sköpun er mikilvæg sem þáttur leiks í námi sem miðar að velferð nemenda til að þroskast sem heildstæðir einstaklingar í lýðræðislegu samfélagi. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.

Viðmið um grunnþætti menntunar í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

22. **Viðmið aðalnámskrár**: Grunnþættir menntunar í skólanámskrá hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla (2011) en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram til að skólar geti kynnt skýrt eigin stefnu.
23. **Grunnþættir menntunar og skólanámskrá**: Hver skóli skal setja sér stefnu um grunnþætti menntunar sem skulu birtast sem hluti af stefnu skóla í skólanámskrá. Sömuleiðis skal skólanámskrá hvers skóla skilgreina áherslur og meginatriði í grunnþáttum menntunar í hverjum bekk/árgangi.
24. **Grunnþættirnir og forvarnir í grunnskólastarfi**: Grunnþætti menntunar gefa forvörnum í skólastarfi grunnskóla nýtt samhengi í því að þar megi samhæfa nám og skólastarf. Forvarnir miða að almennri velferð og vellíðan fyrir alla nemendur og að tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðiþjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að velferð nemenda og öryggi í skólastarfi. Hluti forvarna í er að vinna árlega (almenna) forvarnaáætlun fyrir og hver skóli skal hafa skýra stefnu í forvörnum í gegnum grunnþættina – sjá starfsáætlun. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar með því að samhæfa námi og kennslu allra námssviða í öllum árgöngum. Viðmið um fræðslu um almennar forvarnir í tengslum við grunnþættina er að finna í töflu hér neðar. Töflunni er ætlað að hjálpa skólum að skilgreina og útfæra vissar forvarnir í samspili við ákveðna grunnþætti sérstaklega svo forvarnir fái frekari útfærslu í bekkjarnámskrám. Taflan er þó aðeins grunnútfærslur sem hver skóli þarf að skilgreina nánar út frá eigin áherslum og aðalnámskrár með stuðningi viðmiða sveitarfélags. Í töflunni er form fyrir skóla til að skilgreina samhengi forvarna og grunnþátta (x í viðeigandi reitum).

Svið ↓	Forvarnaflokkar ↓	Grunnþáttur: →	Heilbrigði og velferð	Jafnrétti	Læsi	Lýðræði og mannréttindi	Sjálfbærni	Sköpun
Einstaklingur	I. LÝÐHEILSA		x	x	x	x	x	x

	2. SJÁLFSRÆKT	x	x	x	x	x	x

Tafla: *Forvarnasvið/-flokkar og tengsl við grunnþætti menntunar*

ingur

	3. VÍMUVARNIR		x		x		x	
II. Félagslegt umhverfi	**4. OF-BELDI**	*einelti*	x	x		x		
		kynferðislegt ofbeldi	x	x		x		
		fordómar og mismunun	x	x		x		
		vanræksla	x	x		x		
III. Náttúrulegt umhverfi	**5. ÖRYGGISVARNIR**		x		x	x	x	

Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið

Nám í grunnskóla felur í sér að kennsla og starfsemi skóla miði að því að aðstoða nemanda í námi svo hann fái kennslu og aðstoð við hæfi þau tíu ár sem hann stundar nám í grunnskóla. Það er sameiginlegt verkefni skóla og heimilis. Við kennslu á námssviðum, og einstökum námsgreinum innan þeirra, skal taka mið af viðmiðunarstundaskrá (sjá kafla III.1 hér framar).

Samkvæmt aðalnámskrá skal kennsla í grunnskóla miðast tímalega við átta námssvið, og talsvert fleiri námsgreinar innan þeirra. Fyrir hvert námssvið í bekkjarnámskrá skal skilgreina viðmið um námshæfni.

Það er verkefni hvers skóla að bjóða nemendum upp á nám við hæfi svo kennsla og önnur starfsemi í skóla miði að því að ólíkir nemendur geti tileinkað sér nauðsynlega hæfni með sem fjölbreyttustum leiðum eins og nemendur hafa þörf fyrir og getu til. Í því felst að ábyrgð skóla/kennara er að haga störfum sínum þannig að nemendur eigi sem auðveldast að tileinka sér umrædda hæfni. Þar má ræða um fjölbreytni í kennslu***aðferðum*** (sýna, gera sjálfur, rannsaka o.s.frv.), margvíslegt kennslu***efni*** (mis þungt, mis ítarlegt, mis langt o.s.frv.), margþætt kennslu**gögn** (bækur, myndefni, hljóðefni, vefefni o.s.frv.) og ólíkar kennslu***aðstæðum*** (inni, úti, skólastofa, söfn, íþróttasalur o.s.frv.) sem er hluti starfsskyldna hvers kennara að skipuleggja til að námið nýtist sem best miðað við aðstæður nemenda með viðeigandi ábyrgð þeirra á hverjum tíma og eftir viðfangsefnum.

Viðmið um námssvið, námsgreinar og einstaklingsmiðun í námi í grunnskólum Hafnarfjarðar:

50. **Viðmið aðalnámskrár**: Viðmið aðalnámskrár grunnskóla er að skólastarf grunnskóla skuli stefna að því að hver nemandi fái nám við hæfi á sinni tíu ára grunnskólagöngu þar sem námssvið aðalnámskrár í gegnum námsgreinarnar leggi til viðfangsefni sem gefi nemendum möguleika til að efla hæfni sína.
51. **Námsviðmið**: Skólastarfið fer fram í gegnum skilgreindan tímafjölda í einstökum námssviðum í samræmi við viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár, almenns hluta (2011). Fyrir hvert námssvið í hverjum bekk/árgangi eru skilgreind námshæfniviðmið og sömuleiðis matsvið fyrir þau sem taka mið af matskvarðanum A-D (sjá hér aftar). Námshæfniviðmiðin í einstaka námssviðum í öllum bekkjarnámskrám taka mið af viðmiðum námsviðanna í 4., 7. og 10. bekk aðalnámskrár, greinahluta (2013). Í hverjum skóla skal útfæra námshæfniviðmið í öllum námssviðunum átta í öllum bekkjarnámskrám í samræmi við áherslur skólans og viðmiðunarstundaskrá hans, þ.e. ef viðkomandi námssvið er ekki kennt í viðkomandi árgangi er ekki nauðsynlegt að skilgreina námshæfniviðmið í viðkomandi bekkjarnámskrá. Ekki er lagst gegn því að einstakar námsgreinar skilgreini eigin námshæfniviðmið telji þær það henta betur til viðbótar námshæfniviðmiðum námssviðsins (sbr. list- og verkgreinar í aðalnámskrá grunnskóla, greinahluta 2103). Slíkt er val í hverjum skóla.
52. **Flokkun námshæfniviðmiða**: Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokkunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins (þekking, leikni, viðhorf) sjálfs innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla. Sjá nánar næsta kafla.

53. **Námsgreinar og lýsingar þeirra**: Innan hvers námssviðs skal skilgreina námsgreinar, mismargar eftir atvikum og eðli námssviða. Þær skulu hafa samræmda uppbyggingu í skólanámskrá allra skólanna í Hafnarfirði, hvort sem námsgrein er kennd stök út af fyrir sig eða er samþætt öðrum námsgreinum í daglegu skólastarfi. Hafnarfjörður setur lágmarksviðmið um tímafjölda í einstaka námsgreinum í hverju námssviði innan tíu ára grunnskólanáms til að tryggja lágmarksgæði í skólastarfi fyrir alla nemendur í bænum. Hver skóli skal hafa möguleika á að skapa sér eigin sérstöðu í kennslu einstakra námsgreina (m.a. viðfangsefni) innan hvers námssviðs í samræmi við aðalnámskrá grunnskóla, almennan hluta (2011) og greinahluta (2013) og stefnu bæjarins, þ.e. velja í hvaða námssviðum hvar hann fer umfram lágmark aðalnámskrá með notkun á valgreinum. Uppbygging námsgreinalýsinga hefur fasta uppbyggingu sem í öllum tilvikum skal útfæra í öllum námsgreinum í öllum árgöngum (allt að tvær bls. A-4 á námsgrein að öllu jöfnu).

Uppbygging hverrar námsgreinar í bekkjarnámskrá er þessi:

i. ***Viðfangsefni í náminu*** – *viðfangsefni sem eru til náms og sýna fram á hæfni.* Hér eru kynntar megináherslur í viðfangsefnum og sem mest yfirviðfangsefni án þess að tilgreina í smáatriðum (dæmi: „Íslandssaga á 20. öld með áherslu á atvinnuhætti, búsetu og stjórnmál“ eða „tóbaksfræðsla og skaðsemi reykinga“). Ekki er þó lagst gegn því að viðfangsefnin breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli. *ii.* ***Námsgögn*** – *gögn sem stefnt er að nýta í náminu*

Kynnir helstu námsgögn og verkfæri sem unnið er með í náminu þótt ekki sé hægt að útiloka að breyting á námsgögnum geti átt sér stað yfir námsárið (sem hluti skólaþróunar) ef ný og heppilegri námsgögn verða til ráðstöfunar. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

iii. ***Námsfyrirkomulag og námsaðlögun*** – *skipulag náms og samþætting við aðrar námsgreinar og hvernig nám er aðlagað að ólíkum þörfum nemenda*

Kynnt meginfyrirkomulag í skipulagi náms, s.s. einstaklingsvinna, útivinna, hópvinna, bókleg og verkleg vinna, vettvangsferðir og annað sem getur skipt máli í almennum orðum og jafnvel samspil við aðrar námsgreinar.

Námsaðlögun kynnir á almennan hátt hvernig nám og kennsla í námsgreininni tekur mið af mismunandi námsgetu nemenda, sérstöðu og félagslegum aðstæðum þeirra svo þeir hafi sem mest gagn af náminu og styrkist sem námsmenn. Sú námsaðlögun getur bæði/ýmist gerst í almennum kennslustundum námsgreinar í bekk/hópi eða í sérhæfðum námshópum eftir atvikum (sérkennslu). Í meginatriðum má ræða um sex leiðir í námsaðlögun sem kennarar hafi möguleika á að beita í kennslunni:

Námsefni, námsverkefni, námsaðstæður og námsskilyrði taki mið af:

43. *Þyngd*: sé misþungt til að mæta ólíkri getu nemenda.
44. *Breidd*: hafi mismikla breidd í viðfangsefnum til að mæta ólíkum nemendum
45. *Áhuga*: svo áhugi nemenda sé tekinn með í námi sem hvati og afl til náms
46. *Félagsstöðu:* svo nemendur með mismunandi félagsstöðu fái tækifæri til að æfa og þjálfa ólík hlutverk í skólastarfinu
47. *Fjölbreytni*: í því að því að mismunandi hæfileikar/eiginleikar nemenda njóti sín

-
-

48. *Vali*: svo nemendur hafi einhverja sjálfsstjórn á eigin námi til að mæta eigin námsþörfum og fái þannig tækifæri til sjálfseflingar.

Í einhverjum tilvikum fá nemendur stuðning utan námshóps með eigið námsfyrirkomulag og námsaðlögun sem heyrir til einstaklingsnámskrá viðkomandi.

iv. ***Námsmat og námsmatsaðlögun*** – *hvernig staðið er að námsmati og aðferðir aðlagaðar* Kynnt sé hvernig staðið er að námsmati á getu nemenda, þ.e. bæði námshæfni og lykilhæfni, og þær aðferðir og leiðir sem farnar eru yfir skólaárið til að stuðla að því að nemandi geti sýnt fram á getu sína og fái sanngjarnt mat á hæfni sína. Ekki er þó lagst gegn því að námsfyrirkomulag breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

54. **Einstaklingsnámskrá:** Í sumum tilvikum hentar bekkjarnámskrá ekki fyrir einstaka nemendur árgangs. Í slíkum tilvikum metur skóli, í samráði við foreldra, hvort nemandi fái persónulega námskrá, hér eftir nefnd einstaklingsnámskrá. Nemendur sem eru í sérúrræðum (sérdeildum, sérskólum) hafa alltaf einstaklingsnámskrár. Sér snið einstaklingsnámskrár er til fyrir Hafnarfjörð sem grunnur en það er síðan hvers skóla að útfæra snið eða form að einstaklingsnámskrá fyrir sína nemendur. Hver nemandi sem fær kennslu sem er miðuð er að honum sérstaklega og ekki er bara stuðningur við að tileinka sér kennslu og nám samkvæmt námskrá síns árgangs skal fá sína einstaklingsnámskrá. Einstaklingsnámskrá nemanda skal gerð fyrir hvert skólaár fyrir sig, endurskoðuð svo oft sem þurfa þykir innan þess og form hennar getur jafnframt verið nýtt sem kennsluáætlun og skýrsla um námið yfir viðkomandi skólaár með viðeigandi skráningum og viðmiðum/ markmiðssetningu. Einstaklingsnámskrá er persónuleg námskrá og aðeins ætluð viðkomandi og varðveitist sem trúnaðargagn um nemanda líkt og önnur trúnaðargögn.
55. **Skólanámskrá og kennsluáætlanir:** Kennsluáætlanir er verkáætlanir (daglegar, vikulegar, mánaðarlegar, annarlegar o.s.frv.) sem kennarar/árgangar vinna til að skipuleggja nánar á hagkvæman hátt daglegt skólastarf. Það er ákvörðun innan hvers skóla hvernig er háttað með kennsluáætlanir almennt, fyrirkomulag skal kynnt foreldum í starfsáætlun skóla og birtar í samskiptakerfi heimilis og skóla eins og hver skóli skilgreinir sína ferla þar um. Skólar þurfa ekki að skila kennsluáætlunum til Skólaskrifstofu samhliða skólanámskrám í staðfestingarferli. Nánar er fjallað um uppbyggingu kennsluáætlana í starfsáætlun skóla. Gert er ráð fyrir að kennsluáætlun hafi uppbyggingu eitthvað í þessa átt:

Dagur/vika/ mánuður	**Viðfangsefni í námi**	**Námsgögn**	**Áhersluþættir út frá viðmiðum um hæfni**

56. **Skjalavarsla og námskrár:** Einstaka grunnskólar bera ábyrgð á því að varðveita einstaklingsnámskrár alla grunnskólagöngu nemanda í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur Hafnarfjarðarbæjar. Sömuleiðis ber skólum að varðveita kennsluáætlanir í samræmi við vörslu opinberra gagna og reglur bæjarins auk þess sem að þær séu aðgengilegar fyrir starfsfólk skóla. Skólanámskrár varðveita skólar sem sín vinnugögn á tölvukerfi skóla en Skólaskrifstofan annast stjórnsýslulega varðveislu í samræmi við opinberar reglur og reglur bæjarins.

Viðauki F: Hæfni (lykil*hæfni* og náms*hæfni*) og viðmið

Gæði eru meginverkefni grunnskólastarfs samkvæmt lögum um grunnskóla (2008, gr. 29). Gæðin í inntaki skólastarfsins eru skilgreind sem hæfni og er hún metin á grundvelli viðmiða. Hæfninni er skipt í tvo hluta, lykilhæfni og námshæfni, samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011).. Lykilhæfni er metin í tengslum við aldur og er óháð einstökum námsgreinum sem slík. Námshæfni er metin í tengslum við nám nemenda á ákveðnum aldri á hverju námssviði og er því verið breytileg milli námssviða og mismunandi eftir námsgreinum innan námssviða.

a. Lykilhæfni

Lykilhæfni er hæfni sem snýr að ýmsum mannlegum þáttum eða eiginleikum sem og samskiptum einstaklinga í milli þar sem íslensk menning í lýðræðissamfélagi veitir ýmis æskileg gildi. Til frekari glöggvunar á lykilhæfninni er hún greind í fimm flokka. Þessir flokkar eru samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 53) til skýringar og afmörkunar í viðfangsefninu. Lykilþættirnir fimm eru:

Lykilþáttur	Skýring (bls. 53 í Aðalnámskrá grunnskóla, 2011)
Persónuleg tjáning og skýr miðlun:	Hæfni nemenda til að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrilega og taka þátt í samræðum og rökræðum.
Skapandi, gagnrýnin hugsun með frumkvæði til lausna:	Skapandi hugsun og frumkvæði í efnistökum og úrvinnslu. Hæfni nemenda til að nota þekkingu og leikni, draga ályktanir, áræðni til að leita nýrra lausna og beita gagnrýninni hugsun og röksemdafærslu.
Sjálfstæði í verki og samvinna undir leiðsögn:	Hæfni nemenda til að vinna sjálfstætt, í samstarfi við aðra og undir leiðsögn.
Ábyrg þekkingarleit og gagnrýnin úrvinnsla:	Hæfni nemenda til að nýta margvíslega miðla í þekkingarleit, úrvinnslu og miðlun og nýta upplýsingar á ábyrgan, skapandi og gagnrýninn hátt.
Mat á eigin námi, vinnubrögðum og frammistöðu:	Hæfni nemenda til að bera ábyrgð á eigin námi og leggja mat á eigin vinnubrögð og frammistöðu.

b. Námshæfni

Námshæfni er sú hæfni sem tengist námi á einstökum námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla. Námshæfni er hæfni sem snýr að tileinkun náms í einstaka námssviðum/námsgreinum. Hana má flokka á tvennan hátt:

- út frá eðli hæfninnar sem þekkingu, leikni og viðhorf
- út frá efnislegri sérstöðu námssviðs: talað mál, ritun, lestur og málfræði (íslenska).

Viðmið um hæfni, námshæfni og lykilhæfni, í grunnskólum Hafnarfjarðar:

36. **Viðmið Aðalnámskrár**: Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og greinahluta (2013), um hæfni sem skiptist í námshæfni og lykilhæfni. En þar sem aðalnámskrá veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.
37. **Námshæfni og viðmið**: Aðalnámskrá grunnskóla, námsgreinahluti (2013), leggur til hæfniviðmið fyrir alla grunnskóla í skólastarfi 4., 7. og 10. bekkjar. Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða hæfniviðmið gilda fyrir einstök námssvið í hverjum bekk/árgangi (bekkjarnámskrá). Námshæfniviðmiðin skulu flokkuð í skólanámskrá grunnskólanna í Hafnarfirði eins fyrir hvert námssvið í öllum árgöngum innan eins skóla. Hver skóli skal hafa námshæfniviðmið fyrir öll námssvið sem kennd eru í viðkomandi bekk.
38. **Flokkun námshæfniviðmiða**: Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokkunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins sjálfs (þekking, leikni, viðhorf) innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla. Eftirfarandi eru dæmi um flokkunarmöguleikana á námshæfniviðmiðunum og eru sótt í aðalnámskrá:

Efnisflokkun hæfniþátta (sjá 4. bekkur, skólaíþróttir í aðalnámskrá grunnskóla):

Efnisþættir:	**Viðmið um námshæfni**	**Þ**	**L**	**V**
Líkamsvitund, leikni og afköst:	*Við lok árgangs geti nemandi:* Sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu.		*x*	
Félagslegur þættir:	*Við lok árgangs geti nemandi:* Unnið með tilfinningar sem því að vinna og tapa í leikjum.			*x*
Heilsa og efling þekkingar:	*Við lok árgangs geti nemandi:* Útskýrt líkamlegan mun á kynjum.	*x*		
Öryggis- og samskiptareglur:	*Við lok árgangs geti nemandi:* Farið eftir öryggis-, skipulags- og umgengisreglum sundstaða, íþróttahúsa og brugðist við óhöppum.		*x*	

eða

hæfniflokkun efnisþátta (sjá 4. bekkur, samfélagsgreinar í aðalnámskrá grunnskóla):

Hæfniþættir:	Viðmið um námshæfni
Þekkingarviðmið:	*Við lok árgangs geti nemandi:* Borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi.
Leikni-viðmið:	*Við lok árgangs geti nemandi:* Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi.
Viðhorfa-viðmið:	*Við lok árgangs geti nemandi:* Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum.

Miðað er við að námshæfniviðmið fyrir hvert námssvið í hverri bekkjarnámskrá taki ekki meira rými en ein til tvær bls. A-4 í skólanámskrárformi.

39. **Lykilhæfni og viðmið**: Lykilhæfni, lykilþættirnir fimm, er metin í grunnskólum Hafnarfjarðar í öllum námssviðum (að lágmarki) í öllum árgöngum í lok hvers skólaárs frá skólaárinu 20152016 . Aðalnámskrá grunnskóla leggur til viðmið fyrir lykilhæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk fyrir alla grunnskóla. Fyrir aðra árganga eru sameiginleg lykilhæfniviðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar. Sömu lykilhæfniviðmið gilda fyrir öll námssvið (og því allar námsgreinar þess sömuleiðis) í hverjum bekk/árgangi í grunnskólum Hafnarfjarðar. Lykilhæfniviðmið, og matsviðmið þeirra, eru unnin og lögð fram sameiginlega fyrir alla grunnskóla Hafnarfjarðar sem afrakstur af fagvinnu kennara í bænum utan þeirra sem koma með aðalnámskrá. Það er síðan hvers skóla/kennara að skilgreina frekar áherslur og aðferðir til meta hvað sé viðeigandi lykilhæfni nemenda. Þannig er gert ráð fyrir að einhver breytileiki sé í aðferðum og samspili þeirra við mat á lykilhæfni eftir námssviðum og milli skóla.
40. **Hæfni og námsmat**: Um námsmat á hæfni, hvort sem það snýr að lykilhæfni eða námshæfni, er fjallað um í næsta kafla.

Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið

Í aðalnámskrá grunnskóla (2011) er það meginatriði að skólastarfið (bæði nám nemenda og framkvæmd skólastarfsins) sé metið. Til að hægt sé að meta slíkt á sanngjarnan hátt þurfi að leggja fram almenn viðmið um þá hæfni sem taka skal mið af þegar árangur/geta nemenda í skólastarfinu er metin. Aðalnámskráin ræðir þar bæði um mat á lykilhæfni og námshæfni líkt og fyrr hefur komið fram.

Til að hægt sé að meta árangur í námi þarf að hafa grunn til að byggja á við matið. Sá grunnur sem aðalnámskrá kynnir til þess eru viðmið; mat á grunni viðmiða. Þetta ferli að meta hæfnina er nefnt námsmat og má skipta námsmati yfir eitt skólaár í þrjá flokka:

xxii. *Leiðsagnarmat*: Sú leiðsögn sem fer fram á hverjum tíma í skólastarfinu sem miðar að því að hjálpa og leiðbeina nemendum að ná þeim viðmiðum sem lagt er upp með í námsferlinu (viðmið lokamats). Gerist gjarnan í daglegri samræðu skólastarfsins og við mat einstakra verkefna í dagsins önn. xxiii. *Stöðumat*: Samræða á ákveðnum tímapunkti í námsferlinu til að ígrunda og velta fyrir sér hvernig námið gengur (að ná viðmiðum) og hvaða aðgerðir séu nauðsynlegar til að auka líkur á því að viðmiðum sé náð áður en lokamat fer fram. Gjarnan er rætt um foreldraviðtöl í skólastarfi í þessu samhengi, í upphafi skólaárs eða á ákveðnum tímapunkti í náminu áður en að námslokum kemur (frá upphafi námsáfanga). xxiv. *Lokamat*: Felur í sér að meta hæfni nemenda í lok náms út frá hæfniviðmiðum.

Samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (almennur hluti, 2011, bls. 54) skal mat á hæfni nemenda gerast með ákveðinni flokkun sem gefur til kynna hvort nemandi hafi náð umræddri hæfni sem stefnt er að hverju sinni. Þetta mat á hæfni skal vera skipt í fjóra flokka sem skýrt er með bókstöfunum A, B, C og D á eftirfarandi hátt:

Kvarði	Námssvið	Lykilhæfni
A	Framúrskarandi hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Framúrskarandi hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
B	Góð hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Góð hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
C	Sæmileg hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Sæmileg hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
D	Hæfni og frammistöðu í námi ábótavant með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni ábótavant.

Hver skóli hefur val um það hvort A-D matskvarðinn er nýttur í skóla fram að 10. bekk hvað varðar námshæfni en þá er hann skylda. Hver skóli kynnir síðan hver viðeigandi námshæfni er innan hvers námssviðs í hverri bekkjarnámskrá. Á grundvelli þess er lagt mat á getu nemanda í hverri námsgrein með prófum, verkefnamati, virkni og vinnubrögðum og/eða öðrum matsaðferðum til að átta sig á stöðu nemanda sem undirstöðu á grundvelli viðmiða á hæfni hans í lok skólaárs.

Viðmið um námsmat, og námskvarða í grunnskólum Hafnarfjarðar:

50. **Viðmið Aðalnámskrár**: Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), um hæfnisviðmið um námshæfni og lykilhæfni í grunnskólum Hafnarfjarðar. En þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.

51. **Mat á námshæfni (innan námssviðs og í námsgreinum hennar)**: Mat á námshæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námsgreinum skal vera kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Námsmat er hægt að gefa í einstaka námsgreinum námssviðs á hverjum tíma með þeim matskvörðum sem skóli ákveður (t.d. A-D, 0-10, orð eða önnur tákn). En sé eitt mat gefið fyrir allt námssviðið skal það gefið í matskvarðanum A-D eða A*-D* eftir atvikum (þar sem merkingin * vísar til einstaklingsnámskrár og persónulegra námshæfniviðmiða en ekki viðmiða bekkjarnámskrár þess aldurs sem viðkomandi nemandi tilheyrir).
52. **Mat í lykilhæfni (innan námssviðs)**: Mat á lykilhæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námssviðum vera gerð og kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Samræmd viðmið eru um lykilhæfni í öllum námsgreinum innan árgangs og þau eru sameiginleg fyrir alla grunnskóla Hafnarfjarðar sem grunnur mats í öllum skólum (en aðferðir skilgreindar innan hvers skóla á grundvelli fagmennsku í skólastarfinu), á matskvarðanum A-D. Miðað er við að mat á lykilhæfni sé gefið fyrir námssviðið eingöngu en þó geti einstök námssvið ákveðið að gefa sérstaklega fyrir námshæfni í einstökum námsgreinum innan skóla í samræmi við stefnu skóla.
53. **Námsmatskvarðinn A-D og námssviðin**: Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða námsmatskvarða skóli notar. Námsmatskvarðinn A-D er ævinlega notaður fyrir mat á hæfni nemenda á einstökum námssviðum en er ekki fyrir einstaka námsgreinar innan námssviðanna. Námsmatskvarðann A-D er skylt að nota fyrir námssviðin í 10. bekk frá vori 2015 en fyrir aðra bekki er það val skóla hvort gefið sé mat fyrir námssviðið í heild sinni.
54. **Námsmat í námsgreinum og námsmatskvarði**: Fyrir einstaka námsgreinar geta skólar gefið nemendum námsmat sem prófaeinkunnir á sjálfvöldum skala, umsagnir eða önnur matsgjöf eftir því sem stefna skóla kveður á um svo framarlega sem slíkt brýtur ekki viðmið aðalnámskrár eða þessi viðmið. Mikilvægt er að skólar notist við fjölbreyttar matsaðferðir til að stuðla að því að nemendur fái sem sanngjarnast mat á eigin námi sem sýni á trúverðugan hátt hæfni þeirra. Lýsing á þeim skal koma fram í kynningu einstakra námsgreina.
55. **Matsaðferðir í námsmati**: Sérhver skóli skal kynna í stefnu sinni áherslur í námsmati og hvernig skólinn hyggst fara eftir viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 52-57) um námsmat, t.d. fjölbreyttar aðferðir í námsmati, reglulegt mat (símat), að námsmat nýtist til hvatningar og örvunar í námi og sé sem áreiðanlegast. Við lýsingar á framkvæmd einstakra námsgreina skal koma fram sem skýr lýsing á námsmati hennar sem gefi fullnægjandi upplýsingar um hvernig mat á náminu gerist. Ítarleg lýsing á einstaka matsaðferðum er ekki þörf svo framarlega að slíkt komi fram í almennri stefnu skóla um námsmat í skólanámskrá.
56. **Námsmat við lok grunnskóla**: Við lok grunnskóla skulu allir grunnskólar í Hafnarfirði gefa nemendum námsmat um hæfni í námi sem færi honum og öðrum (t.d. framhaldsskólum) nægilegar upplýsingar um stöðu hans fyrir áframhaldandi nám og störf.

Lokaorð

Skólanámskrá skólans, á grundvelli aðalnámskrár grunnskóla og viðmiða frá sveitarfélaginu á grunni faglegrar samvinnu í skólakerfi bæjarins, er lykilplagg í skólastarfi þeirra. Í því felst að skólanámskráin nái að lýsa þeim gæðum sem skólar (ætla að) standa fyrir. Það er von bæjaryfirvalda að skólanámskrá hvers skóla nái því að vera gæðahandbók sem stuðli að árangursríkri og ánægjulegri skólagöngu hvers barns í bænum. Við eigum ekki að sætta okkur við neitt minna og það er hlutverk alls skólasamfélagsins að vinna að því. Með ósk um að þessi bekkjarnámskrá, sem einn tíundi af skólanámskrá skólans, stuðli að slíku með samvinnu allra sem að námi nemenda koma.

Hafnarfjörður
Grunnskólar Hafnarfjarðar
Skólanámskrá